

LIIVIRANNA

HÄÄDEMEESTE VALLA LEHT

OKTOOBER 2020 NR. 31

Vallavanema veerg

KAREL TÖLP

Möödunud septembrikuud jääb kõige eredamalt meenutama president Kersti Kaljulaidi külaskäik Pärnumaale. Suur oli au presidenti tervitada ka Häädemeeste vallas. Eesti Vabariigi esimese presidendi sünnikoht Tahkuranna külas ei satu just sageli tänaste presidentide teele, seetõttu oli mälestusväärne, et president Kersti Kaljulaid alustas oma Häädemeeste valla ringkäiku Konstantin Pätsi ausambale pärja asetamisega. Presidendi visiidi ettevalmistusel saatsime presidendi kantseleisse pika nimekirja meie valla vaatamisväärsustest, asutustest ja ettevõtetest, mille seast valiti välja visiidiks sobilik kava. Visiidist endast on võimalik pikemalt lugeda lk 8-9.

Käesoleval aastal oleme päris palju ehitanud, kuid tähelepanuväärne muudatus toimus suvel ka vallavalitsuse struktuuris. Kaotasime vallavalitsuse koosseisust majandusnõuniku ametikoha ja moodustasime selle asemele majandus- ja ehitusnõuniku ametikoha. Nõuniku kohale tegime sisekonkursi ja kohale soovis asuda senine abivallavanem Jaak Vapper. Augusti algusest tegelebki valdkonnaga Jaak Vapper, kelle peamisteks valdkondadeks on teede, haljastuse ja kalmistute hooldus ning muu nendega seonduv. Nõuniku töölaud asub Häädemeeste teeninduspunktis.

Kuna nõuniku ametikoha täitis senine abivallavanem, siis tuli teha konkurss abivallavanema leidmiseks. Konkursil osales mitmeid väga tugevaid kandidaate, nende seas ka kaks väga suurte omavalitsusalaste kogemustega inimest. Valituks osutus parim valik, mida üldse oleks teadnud tahta, suurte nõuniku, vallavanema, abilinnapea ja omavalitsusliidu juhtimise kogemustega Siim Suursild. Juba praeguseks julgen kinnitada, et nõuniku töö ja tegevused on olnud valla elanikele kvaliteetsed, abivallavanema panus on olnud tugevam kui teada julgesin.

Käesolev aasta läheb ajalukku kindlasti ka ehitamiste poolest. Kui aastaid oli Uulu Põhikoolis lapsi 100-130 vahel, siis viimastel aastatel on laste arv järk-järgult kasvanud ja koolimajas hakkas ruumi nappima. Ruumipuuduse leevendamiseks asusime ehitama koolile laiendust, mida saime teha ilma detailplaneeringuta kuni kolmandiku mahu ulatuses. Täpselt sellises mahus koolimaja ka laiendatakse. Töö käigus saab koolimaja keldrisse garderoobi, kogu koolimaja vana ja päris uut osa hõlmava ventilatsiooni, aula ja kaks suurt klassiruumi, lisaks veel mitmed väiksemad ruumid. Lisaks vahetame koolimajal katuse, sest ca 15 aasta eest pandud katusel oli jätud aurukile paigaldamata. Lae soojustuse panekul oleks aga tekkiv ja alla tilkuv niiskus villa rikkunud. Kooliaasta alguseks sai valmis garderoob koos trepikojaga, jõuludeks saab valmis

laienduse osa.

Teine suurem ehitus toimub Häädemeeste alevikus, kus kohe-kohe on valmimas Eakate Kodu rekonstrueeritav osa. Valmimise järgselt saab kohti olema kokku 70 eakale, kogu kompleks hakkab vastama tänapäevastele nõuetele.

Käesoleva ja järgmise aasta ehitustöid on olulisel määral mõjutamas maailmas ja Eestis leviv koroonaviruse Covid-19 viirus, kuid seda seni kummalisel kombel mitte pidurdajana, vaid vastupidi. Tänu viirusele lisas riik raha teede investeeringutele, mis oli sama suur kui algne raha. Topeltsumma tõttu saime käesoleval aastal rajatud mustkatte kogupikkuses Linnu-Leina teele, mille kaudu saab sõita Võiste ja Jõulumäe vahet, nüüdseks on mustkatte all kogu pikkuses Mõisa tee, lisaks samas kandis olev Tanevi tee. Mustkatte said ka Reiu külas Kuukivi ja Kulla tee, Kablis Räägu tee (osaliselt) ja Häädemeestel Õunaiaa ning Valge tee. Mitmeid küsimusi tekitas Tööstuse tänaval veidi kummaline mustkatte rajamine, kus me tee algusesse mustkatet ei rajanud, kuid siinkohal saab tõdeda, et õigesti tegime. Järjekindlus viis sihile ja kolmandal toetuse taotlemise korral saime Tööstuse ja Aiandi tänavate valgustuse ja mustkatte rajamiseks toetust. Täna on hanked tehtud ja plaanikohaselt peaks teed saama sel aastal tänavavalgustuse, mustkatte rajamise tähtaeg on järgmise aasta suve alguses. Siinkohal ei saa märkimata jätta, et käesoleval aastal tehti tänu viirusele majanduse elavdamiseks teine taotlusvoor ning lõpuks otsustati, et rahastuse saavad kõik esitatud projektid, mis meile oli väga kasulik otsus.

Veel lubas riik meie vallale 390 tuhat eurot investeeringutoetust. Raha võib kasutada aga projektidele, mida ei olnud käesoleva aasta kavades. Kuna olime juba eelmisest aastast tegelenud Häädemeeste teenuskeskuse, Häädemeeste Muusikakooli ning Uulus Pargi tee 1 ja 3 hoonete projektide koostamisega, siis tänu sellele oli meil objektide nimetamine ministeeriumile lihtne. Nõue oli, et hange ja lepingu sõlmimine tuleb teha sel aastal, seetõttu meil muid kaalumise võimalusi ei olnudki. Plaanime toetusega Häädemeeste teenuskeskuses ja Häädemeeste Muusikakoolis teha kogu siseosa rekonstrueerimise koos elektri, kütte ja ventilatsiooniosade rekonstrueerimise või rajamisega. Kui raha jääb üle, siis plaanime osaliselt selle eest teostada töid Uulus Pargi tee 1 hoonetes (vallamajas), kus küll rahalised vajadused on tegelikkuses kordi suuremad. Kuna aga selle hoone puhul on esitatud toetustaotlus ja kogu kompleks on ka ühinemislepingu objekt, siis lähiaastatel peab kompleks rekonstrueeritud saama nagunii.

Rahulikku sügist!

Renoveeritud Kabli Seltsimaja avamine, Kabli küla 9. kodukandipäev

8. augustil toimus renoveeritud Kabli seltsimaja „õnnistuspidu“ ja 9. kodukandipäev.

Oli lihtne, armas, soe ja südamelik üritus! Kabli rahval oli võimalik ränada kõiki seltsimaja renoveerimisse panustajaid – ehitajaid, Häädemeeste vallavalitust ja volikogu, eraisikutest toetajaid ning kaasamõtlejaid.

Aitäh tegijatele, osalejatele, esinejatele, külalistele – kõik koos me sellega hakkama saime!

Külalised D.A. Kesperi maalinäitust uudistamas

“Rannapiigad” tantsuhoos

Pidupäevatorit „päevakangelase“ pildiga, millest jätkus kõigile osavõtjatele. Fotod: Kaili Viljak

13. septembril 2020 käis üks loodus- huviliste kamp Tervisekõnnipäeva raames Nigula raba ilu ja vägevust nautimas! Üli- suured tänud Marika Kosele, kes meid raba hingedeluga kurssi viis!

Maret Salak

Kabli tervisekõnnipäeval osalejad. Fotod: Airi Noppel

Hädemeeste muusikakoolis on õppetöö edukalt alanud

Kokku on lepitud sobilik tunni- plaan, et kõik õpilased jõuaksid ilusti õpingud sobitada bussiliikluse ja üldhariduskooli tunniplaaniga. Õpetajad on jõudnud tutvuda uute õpilastega ja alustanud usinat koostööd lapsevanematega. Muusikakoolis õppimine aitab kaasa noore eneseteostusele, arendab loovust, õpetab distsipliini ja kannatlikust. Samas vajab noor ka vanemate tuge, et edukalt ja järjepidevalt enda võimeid arendada.

Aire Kallas-Maddison

Sellel õppeaastal muusikakooli alustanud uued õpilased Karl Artur Valk, Maron Maddison, Elina Liiva ja Gert Gabriel Piirsalu. Foto: Aire Kallas-Maddison

Vallavolikogus otsustati:

24. septembril

- Võtta vastu ja kinnitada Häädemeeste valla 2020. aasta II lisaeelarve.
- Kasutada riigi 2020. aasta lisaeelarvega Häädemeeste vallale eraldatud toetussumma Häädemeeste Muusikakooli, Häädemeeste teenuskeskuse ja Uulus Pargi tee 1 asuva lasteaia õue ja mängualade poolse fassaadiosa renoveerimiseks. Vallavalitsusel viia läbi kõik vajalikud hanked ja sõlmida ehitustööde hankelepingud 2020. aasta jooksul.
- Võõrandada tasuta Häädemeeste vallale kuuluvast, Uulu külas asuvast Soometsa tee 4 kinnistust (84801:001:0391, registriosa 2591106, pindala 18 922 m²) ala, mis on näidatud otsuse lisas oleval asendiplaanil Soometsa tee 6 (katastritunnus 84801:001:0222, registriosa 1992606) omanikule.
- Kehtestada Laadi küla Männiküla tee 14 kinnistu detailplaneering.

Vallavalitsuses otsustati:

03. septembril

- Nõustuda Häädemeeste vallas Papisilla külas Uuetee kinnistu jagamisega kaheks vastavalt käesoleva korralduse lisas olevale asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele lähiaadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
 - Uuepõllu , sihtotstarve: maatulundusmaa 100%;
 - Uuemetsa, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%.
- Nõustuda Häädemeeste vallas Majaka külas Kanarbiku, Pikniku tee 35 ja Pikniku tee 33 piirimuudatusega vastavalt asendiplaanile. Määrata katastriüksuste piirimuudatuse tulemusel lähiaadressid järgnevalt: Kanarbiku, Pikniku tee 35 ja Pikniku tee 33. Määrata katastriüksuste piirimuudatuste tulemusel tekkinud katastriüksuste maa sihtotstarbed järgnevalt: Kanarbiku - elamumaa 100%; Pikniku tee 35- elamumaa 100%, Pikniku tee 35- elamumaa 100%.
- Nõustuda Häädemeeste vallas Orajõe külas Oja kinnistu jagamisega kaheks vastavalt asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele aadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
 - Oja, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%;
 - Ojalaane, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%.Maa jagamisel tuleb tagada tekkivatele katastriüksustele juurdepääs avalikule teele. Juurdepääs Oja ja Ojalaane kinnistule tagatakse servituutide seadmise kaudu.
- Müüa otsustuskorras Harald Kalmetile (Kalmet) tema kasutuses olnud vallale kuuluv tööarvuti Dell Optiplex 3020
- Väljastada ehitusluba Laadi külas Siimumänniku tee 2 kinnistul asuva laiendamine suvilaks.
- Väljastada ehitusluba Lepakülas Lohu tee 3 kinnistule elamu püstitamiseks.
- Väljastada ehitusluba Majaka külas Pikniku tee 29 kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Reiu külas Haaviku tee 7 kinnistule elamu püstitamiseks.
- Väljastada ehitusluba Metsakülas Põlluotsa kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Treimani külas Jussi kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Papisilla külas Ojasoo kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada kasutusluba Majaka külas, Lepatuka kinnistul ümberehitatud ja laiendatud elamule
- Väljastada kasutusluba Reiu külas Viigi tee 5 kinnistule püstitatud elamule
- Väljastada kasutusluba Reiu külas Viigi tee 7 kinnistule püstitatud elamule
- Kinnitada OÜ Viljandi Õhumeister poolt esitatud hinnapakkumine Häädemeeste Eakate Kodu ventilatsiooniseadmele SV-1 jahutussüsteemi lisamiseks summas 5070 eurot. Hind sisaldab käibemaksu 20%. Määrata majandus- ja ehitusnõunik Jaak Vapper lisaseadme paigaldamise korraldajaks.
- Lükata tagasi kõik pakkumused (3 pakkumust) lihtmenetlusega riigihankes „Tööstuse ja Aiandi tänavate rekonstrueerimine ja tänavavalgustuse rajamine Häädemeeste alevikus“ (hanke viitenumber 226081), kuna kõigi esitatud pakkumuste maksumused ületavad olulisel määral hankelepingu eeldatavat maksumust ning kõigi esitatud pakkumuste maksumused ületavad olulisel määral lihthankemenetluse ülemist piirmäära.
- Kinnitada ja tunnistada edukateks:
 - FIE Ahto Juhkam poolt esitatud hinnapakkumine õpilaste transpordiks Massiaru piirkonnas maksumusega 0,8 eurot kilomeeter ja 3,50 eurot ootetund (ilma käibemaksuta);
 - AS Häädemeeste VK poolt esitatud hinnapakkumine õpilaste transpordiks Urissaare piirkonnas maksumusega 0,85 eurot kilomeeter ja 7,0 eurot ootetund, millele lisandub käibemaks seaduses ettenähtud ulatuses.
- Korraldada riigihange nimetusega „Tänavavalgustuse rajamine Tööstuse ja Aiandi tänavatele Häädemeeste alevikus“

lihthankemenetlusena. Määrata riigihanke eest vastutavaks isikuks arendusnõunik Toomas Abel.

08. septembril

- Väljastada projekteerimistingimused Võiste alevikus, Pikk tn 9 kinnistule kasvahoone püstitamise projekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba Massiaru külas Selja kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Tunnistada kehtetuks Tahkuranna Vallavalitsuse 01.12.2005.a korraldusega nr 300 väljastatud ehitusluba nr EL-75/2005, Laadi külas Siimu põik 6 (endise aadressiga Siimu tee 23) kinnistule püstitatavale elamule (ehr. kood 120291661).
- Nõustuda Häädemeeste vallas Võidu külas Eeri kinnistu jagamisega kolmeks vastavalt asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele aadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
 - Eerimetsa, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%;
 - Eeripõllu, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%;
 - Eeri, sihtotstarve elamumaa 100%.
- Nõustuda Häädemeeste vallas Uulu külas Kirsisalu tee 3 kinnistu jagamisega kaheks vastavalt käesoleva korralduse lisas olevale asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele lähiaadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
 - Kooli tee 12, sihtotstarve: elamumaa 100%;
 - Kirsisalu tee 3, sihtotstarve: elamumaa 100%.Kirsisalu tee 3 jagamisel tuleb tagada, et uute kinnistute moodustamisel kantaks kehtiv isiklik kasutusõigus üle mõlemale tekkinud kinnistule.
- Nõustuda Häädemeeste alevikus Männi tn 9 kinnistu jagamisega kaheks vastavalt käesoleva korralduse lisas olevale asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele lähiaadressid ja maa sihtotstarbed vastavalt asendiplaanile:
 - Männi tänav 9, sihtotstarve: elamumaa 100%;
 - Männi tänav 9a, sihtotstarve: elamumaa 100%.
- Kinnitada Häädemeeste Eakate Kodu töötajate koosseis.
- Anda nõusolek Tahkuranna Lasteaed-Algkooli direktor Kerli Õismetsale 2020/2021 õppeaastal pikapäevarühma moodustamiseks Tahkuranna Lasteaed- Algkoolis. Kooli direktoril kehtestada pikapäevarühma töökord ja päevakava. Kinnitada lastevanemate poolt kaetava pikapäevarühma toidupäeva maksumuseks 0,30 eurot.
- Tunnustada Häädemeeste Vallavalitsuse tänukirjaga Tea Kesipaika (Kesipaik) pikaajalise kohusetundliku ning südamega tehtud töö eest Häädemeeste Lasteaias ning seoses 50. sünnipäevaga. Tänukirja kätteandmine toimub 23. septembril 2020 Häädemeeste Lasteaias.
- Eraldada raha huvihariduse toetamiseks.
- Anda nõusolek avaliku ürituse korraldamiseks Häädemeeste valla territooriumil alljärgnevalt:
 - MTÜ Kärnatajad (vastutav isik Gert Krüger) poolt korraldatav Romuralli. Ürituse läbiviimise koht: Võiste alevik, Käärdi 3b kinnistu eramaal. Toimumise aeg: 26.09.2020 kell 10.00-20.00.
 - MTÜ Randlased (vastutav isik Argo Mengel) poolt korraldatav Tahkurandlaste suvelõpupidu/ Tahkuranna hariduselu 190. aastapäeva tähistamine. Ürituse läbiviimise koht: Võiste suveaed, Kaare tn 8. Toimumise aeg 19.09.2020 kell 19.00-23.00. Ürituste korraldajatel tagada ürituste turvalisus ning avalik kord, tagada liiklus- ja parkimiskorraldus.
- Kinnitada ja maksta välja Villemaa Auto OÜ poolt esitatud arve nr 20110 Laane tee remontimiseks summas 6327,58 eurot ja 58 senti. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Määrata vallavanem Karel Tõlp'i (Tõlp) asendajaks tema puhkuse viibimise ajaks ajavahemikul 09.-14.09.2020. a vallavalitsuse liige Maia-Liisa Kasvandik.
- Eraldada valla eelarve reservfondist 5352 eurot Häädemeeste Eakate Kodule personalikuludeks.

15. septembril

- Kooskõlastada kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Laadi küla, Vahelapi kinnistu
- Väljastada projekteerimistingimused Pulgoja külas, Perametsa kinnistule kanalahoone püstitamise projekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba Laadi külas Jõekalda kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Nepste külas Männituka kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Leina külas Jõulumäe tervisekeskuse kinnistule välispordiväljakute rajamiseks.
- Muuta Häädemeeste vallas Tahkuranna külas asuvate katastriüksuste lähiaadresse.
- Määrata Häädemeeste vallas Uulu külas asuva liikluspinna nimeks Liisa tee vastavalt skeemile.
- Määrata Häädemeeste vallas Pulgoja külas asuva liikluspinna nimeks Linnu tee vastavalt skeemile.
- Määrata Häädemeeste vallas Uulu külas asuva liikluspinna nimeks Nõmmiku tee vastavalt skeemile.
- Määrata Häädemeeste vallas Uulu külas asuva liikluspinna nimeks Paradiisi tee vastavalt skeemile.
- Määrata Häädemeeste vallas Pulgoja külas asuva liikluspinna nimeks Valge tee vastavalt skeemile.
- Kinnitada võitjate nimekiri maakodude kategoorias alljärg-

nevalt: I koht Jaak Valge, Valge kinnistu Pulgoja külas; II koht Kaire Aava, Siimu tee 2 kinnistu Uulu külas; III koht Virve Kurm ja Eldur Künnap, Kuusemetsa talu Lepakülas. Premeerida maakodu kategooria võitjaid rahalise toetusega järgnevalt: I koht 200 eurot ja majaplaat; II koht 150 eurot; III koht 100 eurot. Jätta teistes kategooriates võitjad välja kuulutamata kandidaatide puudumise tõttu. Anda välja eripremia Jaqueline Ergmale omanäolise suvekodu loomise eest Kaasiku talus, Krundikülas.

- Kompenseerida Häädemeeste valla elanike registris oleva lapse lapsehoiuteenuse kulud OÜ Põnnila Lastehoius kuni koha vabanemiseni Uulu Lasteaias.
- Kinnitada ja maksta välja Schoberg OÜ poolt esitatud arve nr 473 Häädemeeste teenuskeskuse sisearhitektuurse projekti II osamakse summas 3672,00 eurot. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Kinnitada ja tunnistada edukaks Lääne Teed OÜ poolt esitatud hinnapakkumine Arumetsa külas Õunaia tee mahasõidu ehitamiseks summas 708,00 eurot. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Kinnitada hankedokumendid ja korraldada riigihange nimetusega „Häädemeeste Keskkooli ja Tahkuranna Lasteaed-Algkooli hariduslike erivajadustega õpilaste klassiruumi mööbel“ lihthankemenetlusena. Määrata riigihanke eest vastutavaks isikuks arendusspetsialist Tiiu Sommer.
- Muuta Häädemeeste Vallavalitsuse 30. juuni 2020 korralduse nr 325 „Hinnapakkumise kinnitamine. Reservfondist raha eraldamine“ punkti 1 ja kehtestada see alljärgnevas redaktsioonis: „1. Kinnitada ja tunnistada edukaks OÜ Viljandi Õhumeister poolt esitatud hinnapakkumised Häädemeeste Teenuskeskuse ja Häädemeeste Muusikakooli ventilatsiooni projektide tegemiseks alljärgnevalt:
 - Häädemeeste Teenuskeskus - valmimise aeg september 2020 – 1800 eurot;
 - Häädemeeste Muusikakool - valmimise aeg september 2020 – 4200 eurot.Hinnad sisaldavad käibemaksu 20%.”.
- Korraldada riigihange nimetusega „Tööstuse ja Aiandi tänavate rekonstrueerimine Häädemeeste alevikus“ lihthankemenetlusena. Määrata riigihanke eest vastutavaks isikuks arendusnõunik Toomas Abel.

24. septembril

- Võtta vastu korraldus „Sundvalduse seadmine Majaka külas Pikniku tee 50, Pikniku tee 24, Pikniku tee lõik 1, Pikniku tee lõik 2“.
- Nõus tuda Häädemeeste vallas Majaka külas Pikniku tee 26 ja Pikniku tee 30 piirimuudatusega vastavalt asendiplaanile.
- Määrata Mäeotsa tee 11 kinnistu katastriüksuse maa sihtotstarbeks elamumaa – 100%.
- Võtta vastu korraldus „Sundvalduse seadmine Mere tee L1 maaüksusele“.
- Nõustuda Häädemeeste vallas Nepste külas Laiksaare metskond 3 katastriüksus ligilähedase pindalaga 1268,55 ha jagamisega kaheks maatulundusmaa ja kolmeks mäetööstusmaa sihtotstarbega katastriüksuseks vastavalt asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele aadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
 - Laiksaare metskond 3, sihtotstarve maatulundusmaa 100%;
 - Laiksaare metskond 114, sihtotstarve maatulundusmaa 100%;
 - Nepste liivakarjäär 2, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%;
 - Nepste liivakarjäär 2, sihtotstarve mäetööstusmaa 100%;
 - Nepste liivakarjäär 3; sihtotstarve mäetööstusmaa 100%.
- Kinnitada Uulu Põhikooli töötajate koosseis.
- Anda nõusolek Uulu Põhikooli direktor Egle Rumbergile 2020/2021 õppeaastal pikapäevarühma moodustamiseks Uulu Põhikoolis. Kooli direktoril kehtestada pikapäevarühma töökord ja päevakava. Kinnitada lastevanemate poolt kaetava pikapäevarühma toidupäeva maksumuseks 0,70 eurot.
- Kinnitada Baum OÜ poolt esitatud hinnapakkumine Võiste Sotsiaalmaja korter 10 remonttöödeks summas 5894,42 eurot ja 42 senti. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Kinnitada Hajaasustuse programmi 2020. a taotlusvooru projekti „Piirumi küla Lova juurdepääsutee“ aruanne.
- Kinnitada Hajaasustuse programmi 2020. a taotlusvooru projekti „Ikla küla Palitsa talu kanalisatsioonisüsteem“ aruanne.
- Kinnitada Hajaasustuse programmi 2019. a taotlusvooru projekti “Laadi küla Mägra kinnistu ja lähipiirkonna veesüsteem” aruanne.
- Väljastada projekteerimistingimused Häädemeeste alevikus, Metsa tn 15 kinnistule elamu ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastada projekteerimistingimused Tahkuranna külas, Briisi tee 2 kinnistule elamu (suvila) püstitamise ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastada projekteerimistingimused Sookülas, Vainovälja kinnistule põllumasinate varjualuse (hoone) püstitamise projekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba Häädemeeste alevikus, Metsa tn 25 kinnistule päikeseelektri jaama rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Krundikülas Uuetoa kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Orajõe külas Joosepimaa kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada kasutusluba Laadi külas Männiküla tee 9 kinnistule püstitatud elamule.

- Väljastada kasutusluba Reiu külas Viira tee 61 kinnistule püstitatud elamule.

29. septembril

- Kooskõlastada kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Laadi küla, Aino kinnistu
- Väljastada ehitusluba Kabli külas Margo kinnistule (katastritunnus 21303:002:0103) suvila ja saunamaja püstitamiseks järgmise kõrvaltingimusega:
1.1 Teekaitsevööndis kehtivatest piirangutest kõrvale kaldumiseks peab enne ehitamise alustamist olema täidetud Maanteeameti 03.09.2020 kirjaga nr 15-2/20/39188-2 välja antud tingimused: „Ristumiskoht peab olema välja ehitatud ja Maanteeametile üle antud enne hoonete ehitamise alustamist (ehitusteatis või ehitamise alustamise teatise pädevale isikule esitamist). Ristumiskoha projekt peab vastama Maanteeameti kirja nr 15-2/20/39188-2 Lisas 1 toodud tingimustele, sh peab projekti koostaval isikul olema EHS-i kohane pädevus tee projekteerimiseks”.
- Väljastada ehitusluba Penu külas Valgi kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Rahuldada Aqua Marina AS 21.08.2020 vaie osaliselt ning tunnistada kehtetuks 11.08.2020 ehitusteatis tagastamine. Võimaldada vallavalitsusel asja uuesti otsustamine.
- Kutsuda Häädemeeste valla üldplaneeringu koostamise komisjoni koosseisust tagasi Jaak Vapper. Nimetada komisjoni liikmeteks Sirli Pedassaar-Annast ja Siim Suursild.
- Kehtestada Tahkuranna Lasteaed-Algkooli põhimäärus.
- Kinnitada Kabli Lasteaia hoolekogu 5- liikmelisena alljärgnevas koosseisus:
- Häädemeeste Vallavalitsuse esindaja Toomas Abel;
- Pedagoogide esindaja Anneli Naar;
- Noorema rühma lapsevanemate esindaja Merli-Anne Nõmm;
- Noorema rühma lapsevanemate esindaja Tiia Sipelgas;
- Vanema rühma lapsevanemate esindaja Siret Kikkas;
- Kinnitada Häädemeeste Lasteaia hoolekogu 6-liikmelisena alljärgnevas koosseisus:
- Häädemeeste Vallavalitsuse esindaja Helve Reisenbuk;
- Pedagoogide esindaja Gea Blond;
- Päikesekildude rühma lapsevanemate esindaja Herko Leesment;
- Lepatriinude rühma lapsevanemate esindaja Anna-Liisa Schön;
- Pääsulindude rühma lapsevanemate esindaja Marge Artma;
- Naerulindude rühma lapsevanemate esindaja Kadri Anton.
- Anda nõusolek Metsapoolse Põhikooli direktor Esta Vesikule 2020/2021 õppeaastal pikapäevärühma moodustamiseks Metsapoolse Põhikoolis. Kooli direktoril kehtestada pikapäevärühma töökord ja päevakava.
- Anda nõusolek Häädemeeste Keskkoole direktor Aule Kink'ile 2020/2021 õppeaastal pikapäevärühma moodustamiseks Häädemeeste Keskkoole. Kooli direktoril kehtestada pikapäevärühma töökord ja päevakava.
- Muuta 17.01.2020 Häädemeeste Vallavalitsuse ja OPTIMUS EHITUS OÜ vahel sõlmitud hankelepingu nr 10-3/8 punkti 3.2 ning määrata tööde lõpliku valmiduse tähtajaks 12.10.2020, millele lisandub garantiiperiood 24 kuud.

LIIVI LAHE MERETUULE-PARGI KMH PROGRAMMI ARUTELU

3. novembril kell 17 Häädemeeste seltsimajas.

Arutelust tehakse ülekanne veebis.

Täpsem info haademeestevald.kovtp.ee

Häädemeeste valla 2020. aasta kaunimad kodud on valitud

Selle aasta juulis väljahõigatud üleskutse märgata valla kauneimaid kodusid kandis vilja ja nii sai Häädemeeste valla „Kaunis Kodu“ hindamiskomisjon esitada Häädemeeste vallavalitsusele 15.09.2020 kinnitamiseks valla kauneimad koduaiad maakodude kategoorias.

Häädemeeste valla heakorrakonkursi „Kaunis Kodu“ 2020 võitjad maakodude kategoorias on:

**I koht Jaak Valge, Valge talu Pulgoja külas;
II koht Kaire Aava, Siimu tee 2 kinnistu Uulu külas;
III koht Virve Kurm ja Eldur Künnap, Kuusemetsa talu Lepakülas.**

Võtjaid auhinnatakse alljärgnevat preemiatega:

I koht rahaline toetus 200 eurot ja majaplaat;

II koht rahaline toetus 150 eurot;

III koht rahaline toetus 100 eurot.

Vallavalitsuse eripreemia pälvis Jaqueline Ergma omanäolise suvekodu loomise eest Kaasiku talus, Krundikülas.

Preemiad antakse üle valla aastapäeva tähistamisel.

Loodame järgmisel aastal leida

ka häid kandidaate kortermajade, tiheasustuses olevate elamute ja äri- ja tööstusobjektide kategoorias.

Suur tänu konkursil osalejatele ja kandidaatide esitajatele! Märake kauneid kodusid Häädemeeste vallas ja esitage nad järgmisel aastal julgesti konkursile.

Sirli Pedassaar-Annast
Keskkonnanõunik

Kaire Aava, Siimu tee 2 kinnistu Uulu külas

Virve Kurm ja Eldur Künnap, Kuusemetsa talu Lepakülas.
Fotod: Sirli Pedassaar-Annast

Ehitiste seadustamine ja ehitisregistrisse kandmine

Häädemeeste Vallavalitsus jätkab hoonete Ehitisregistrisse kandmist, palume maaomanikel andmed üle kontrollida registri veebilehelt www.ehr.ee või helistades telefonidel 4448893, 53006898. Täname kõiki, kes on jõudnud andmeid korrastada!

Ehitusseadustiku ja planeerimiseaduse rakendamise seadusega on sätestatud ehitisregistri andmete korrastamise **tähtajaks 01. jaanuar 2020. Selleks ajaks tuleb registrisse kanda sinna seni kandmata hooned, mille suurus on 20 m² ja rohkem ja/või kõrgus üle 5 m.**

Ehitise olemasolu ehitisregistris saab kontrollida veebilehelt www.ehr.ee, samuti võib pöörduda kohaliku omavalitsuse poole, kus saab ehitisregistri andmeid kontrollida.

Kui inimene avastab, et tema hooned ei ole ehitisregistris registreeritud, siis kõigepealt tuleks kontrollida, kas äkki tema enda valduses

või arhiivides on **dokumente**, mis näitavad ehitise (hoone või rajatis) püstitamise seaduslikkust ja mis on mingil põhjusel jäänud registrile esitamata.

Enne 22.07.1995 ehitatud ehitised

Kui omanik esitab dokumendi, mis tõendab ehitise ehitamist enne 1995. aasta 22. juulit, loeb vald ehitise seaduslikuks. Sel juhul esitab omanik ehitisregistrisse kandmiseks andmete esitamise teatise, ehitise mõõdistusjoonised, kust selguvad ehitise olulised tehnilised andmed ning dokumendi(-d), mis tõendavad ehitise ehitamist enne 22. juulit 1995. aastat. Ehitise ehitisregistrisse kandmine on riigilõivuvaba.

Peale 22.07.1995 ehitatud ehitised

Peale 22. juulit 1995. aastal ja enne

1. juulit 2015. aastal õigusliku aluseta püstitatud, laiendatud või ümberehitatud ehitised jagatakse kahte kategooriasse:

- Enne ehitusseaduse jõustumist ehitatud ehk enne 1. jaanuari 2003 ehitatud ehitised: ehitised peab vastama ehitise ohutusele esitatavatele nõuetele. Ehitise ohutust hinnatakse ehitamise ajal kehtinud nõuete kohaselt.
- Enne ehitusseadustiku jõustumist ehitatud ehk pärast 1. jaanuari 2003 ning enne 1. juulit 2015 ehitatud ehitised: ehitised peab vastama ehitise ohutusele esitatavatele nõuetele ning vastama detail- ja üldplaneeringule või projekteerimistingimustele.

Ehitise ohutuse hindamisel võetakse aluseks ehitusprojekt. Ehitusprojekti puudumisel tehakse ehitise ohutuse hindamiseks ehitise audit. Ehitise auditi tulemusel peab olema võimalik kanda ehitise olulisemad

tehnilised andmed ehitisregistrisse ning vajaduse korral tuvastada ehitise vastavus detailplaneeringule või projekteerimistingimustele. Ehitise audit asendab loa- või teavitustmenetluses ehitusprojekti. Ehitise auditi tellib ehitise omanik.

Peale 01.07.2015 ehitatud ehitised

Peale 1. juulit 2015. aastal ehitatud ehitise seadustamine toimub vastavalt kehtivale ehitusseadustikule. Dokumendid ehitiste ehitisregistrisse kandmiseks ja seadustamiseks saata e-posti aadressile haademeeste@haademeeste.ee või tuua paberkandjal vallamajja (Pargi tee 1, Uulu küla, ruum nr 207).

Vajalikku informatsiooni ehitiste ehitisregistrisse kandmiseks ja seadustamiseks annavad valla ehitus- ja kommunaalnõunik ning registrite spetsialist, telefonidel 444 8893 või 5300 6898.

Pärnu politseijaoskonna Häädemeeste piirkonnapolitseinikuna alustas Andris Avamere

Pärnust Iklani lookleb Eesti üks olulisemaid ja tihedama liiklusega maanteid: Via Baltica ehk Tallinn – Pärnu – Ikla marsruudil põhimaantee nr 4 (E67). Suure liikluskorrumusega ja tehnikat täis tee, mis on omamoodi nagu lahtav joon või kuristik. Selle ümber kahel pool aga imekaunis ja paljude hääd inimeste kodupaik! Ühelt poolt saadab rahvusvahelist liiklussõlme mitmekülgne mererand, teiselt poolt kõrged liivaluited, rabad ja metsad. Tulevikus lahutatakse piirkonda veelgi, kui lisaks veoautode ridadele hakkavad meie metsade vahel vurama ka kiirrongid. Keegi meist täna ei tea, kuidas see kõik välja nägema hakkab ja kuidas mõjub see kiire transport meie elukeskkonnale.

Kas meie inimesed tunnevad, et nende pered ja kodud on siin kaitstud? Kas meie ettevõtted ja organisatsioonid julgevad teha investeeringuid ja vaadata tulevikku, sest siin on hea ja kindel oma aladel toimetada?

Andris Avamere

Piirkonnapolitseinikuna soovin leida vallaelanikega ühist keelt ja mõtteid, et see kõik tööpoolest nii ka oleks.

Olen tagasi oma kodupaigas. Olen sündinud ja kasvanud Häädemeeste lähedal Rannametsa külas. Seega on küllalt loogiline end pärast paarkümmend aastat kestnud otsinguid leida taas kodukandist juurte juurest. Mõneti

ootamatult hoopis teises rollis kui keskkonnakaitsja, kelleks siirdusin õppima Järvamaale või kultuuri- korraldaja, kes minust seal lõpuks välja koorus.

Olen politseiga seotud olnud juba üle 10 aasta, olles eelnevalt abipolitseinik Järvamaal. Politseitöö aga oli väga südamelähedane ning võimaluse avanedes ma selle väljakutse ka vastu võtsin: asuda tööle politseinikuna.

Minu eelkäija Häädemeeste piirkonnas – Rauno Lensment – on usaldanud mulle suure ülesande ja ma olen valmis selle ka vastu võtma koos kohalike inimestega. Üheskoos loome turvalisust!

Alustuseks võiksime vaadata lähitulevikku, kui saabumas on pikemad ööd ja jahedamad ilmad. Leiame kõik korraks aega otsida välja taas oma taskulambid ja helkurivarud, et oleks tagatud meie endi ja lähedaste nähtavus selle tiheda liiklusega maantee vooludes. Samuti ka kõikidel pimedamatel külavahe- ja met-

sateedel, kus kasvõi naabrimees ainukesena autoga liikleb. Ka tema peab märkama inimest teepööril. Teiseks noored uljad jalgratturid, kes ruttavad viimasel hetkel kooli või trenni – ärge unustage kiivreid, jälgige ning olge kindlad, et teid on märganud samal teel liiklevad teised sõidukid. Kui vasardab peas mõte, et jään hiljaks, siis see pole võrreldavgi selle tundega, kui jõuad elusalt ja tervelt sihtkohta. See on tegelikult ju meie kõigi eesmärk: liikuda turvaliselt ja jõuda alati kohale.

Oleme üksteise jaoks olemas ja märkame! Kui anname selleks kõik oma väikseimagi panuse, usun siiralt, et suudame oma ümber hoida turvalist ja kaunist elukeskkonda ka enda lastele ja nende lastele!

Rahulikku sügist!

Andris Avamere

Pärnu politseijaoskonna Häädemeeste piirkonnapolitseinik andris.avamere@politsei.ee +372 5866 9725

Kandidaatide esitamisest Häädemeeste valla vapimärgi ja teiste tunnustuste saamiseks

Häädemeeste Vallavolikogu kehtestas oma 27. septembri 2018 määrusega nr 24 Häädemeeste valla tunnustuse andmise korra, kus on sätestatud Häädemeeste valla poolt jagatavate tunnustuste (autasude) liigid, nende kirjeldused ning valla ees teeneid omavate isikute autasustamise ja tunnustamise tingimused.

Tunnustuse liigid, millele oodatakse ettepanekuid on:

Häädemeeste valla kõrgeim tunnustus “Aukodaniku nimetus” – Häädemeeste valla aukodaniku nimetus on vallakodaniku elutöö tunnustus. Valla aukodaniku nimetus võidakse omistada isikule vallale osutatud väljapaistvate teenete eest hariduse, kultuuri, sotsiaal-, tervishoiu, majanduse või muus valdkonnas. Aukodaniku aunimetus antakse üldjuhul Häädemeeste valla kodanikule. Erandina võib esitada kandidaadiks isikuid väljastpoolt Häädemeeste valda, kui esitatavatel on Häädemeeste valla ees silmapaistvaid teeneid. Valla aukodaniku nimetus antakse korraga ühele isikule. Aukodaniku nimetuse võib omistada ka postuumselt. Aukodaniku nimetamise omistamise otsustab vallavolikogu poolt moodustatud tunnustuse avaldamise komisjon.

Häädemeeste valla vapimärk – Vapimärk antakse vallale osutatud teenete väärtustamiseks isikule, kes on oma töö ja tegemistega hariduse, kultuuri, sotsiaal-, tervishoiu, majanduse või muus valdkonnas oluliselt kaasa aidanud valla arengule ja mainele. Vapimärgi andmise otsustab vallavolikogu poolt moodustatud tunnustuse avaldamise komis-

jon. Vapimärk antakse isikule üks kord.

Valla hariduspreemia – Häädemeeste valla hariduspreemiaga tunnustatakse algatusi ja tegusid hariduse valdkonnas. Preemia omistatakse üksikisikule, ühendusele või ettevõtjale, kelle tegevus haridusmaastikul on olnud silmapaistev, kelle tulemuslik tegevus, koostöö ja isiklik eeskuju on oluliselt kaasa aidanud noorte kujunemisele mitmekülgset arenenud isiksusteks ning kelle tegevusel on märkimisväärne mõju õpilaste arengule, kogukonnale ja ühiskonnale.

Valla kultuuripreemia – Valla kultuuripreemiaga tunnustatakse kultuurilisi algatusi, loomingulisi saavutusi või jätkusuutlike traditsioonide hoidmist. Preemia omistatakse üksikisikule, ühendusele või ettevõtjale, kelle tegevus kultuurielus on olnud silmapaistev.

Valla spordipreemia – Häädemeeste valla spordipreemiaga märgitakse ära sportlikke saavutusi. Nimetus omistatakse parimale mees- ja naissportlasele, sponsorile, võistkonnale või treenerile, kelle tegevus aasta spordielus on olnud silmapaistev.

Tiitel “Parem keskkond” – Tiitel “Parem keskkond” on tunnustus, mis antakse isikule või kollektiivile pikemat aega korraldama ära olnud hoone või rajatise korraldamise eest.

Häädemeeste valla tänukirjaga tunnustamine – Häädemeeste valla tänukiri on tunnustus, mis antakse isikule või kollektiivile vallapoolse aus-tusavaldusena oluliste teenete eest valla hüvanguks või seoses

tähtpäevaga.

Ettepanekuid tunnustamiseks võivad esitada vallavolikogu esimees, volikogu liikmed, vallavanem, vallavalitsuse liikmed, valla allasutuste juhid, hoolekogud ja nõukogud, seltsid ja seltsingud, füüsilised isikud.

Vapimärk ja teised tunnustused antakse üle valla aastapäeva tähistamise peol volikogu esimehe või vallavanema poolt.

Kirjalikke ettepanekuid vapimärgi kandidaatide ülesseadmiseks ootab vallavanem kuni 1.novembrini, misjärel ta esitab kandidaadid vapimärgi omistamise otsustamiseks tunnustuse avaldamise komisjonile. **Vapimärgi andmise ettepaneku esitamise õigus on igaühel.**

Ettepanekud tunnustamiseks tuleb esitada kirjalikult esildisena hiljemalt 1. novembriks vallavalitsusele.

Esildises tuleb näidata:

- 1) esitatud isiku, ühenduse, asutuse nimi;
- 2) tänukirja andmise põhjendus;
- 3) ettepaneku esitaja nimi ja kontaktandmed;
- 4) ettepaneku esitaja allkiri ja esitamise kuupäev;
- 5) soovitatav tänukirja üleandmise aeg ja koht.

Ettepanekud tänukirjade väljaandmiseks vaatab läbi ja kinnitab vallavalitsus. Vallavanem ja volikogu esimees võivad tänukirjaga autasustamise otsustada ka ilma vastava taotluse ja vallavalitsuse kinnitusest.

Häädemeeste Vallavalitsus

Kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusprojektide taotluste esitamisest

Häädemeeste Vallavalitsus ootab 1. novembriks projektide toetusavaldusi.

Häädemeeste Vallavolikogu kehtestas oma 27.09.2018 istungil määrusega nr 25 Häädemeeste valla **Kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusprojektide toetuse** eraldamise korra. Toetuse taotlemise aluseks on vormikohane taotlus, mis esitatakse (vastavalt Häädemeeste Vallavolikogu 25.06.2020 istungil määruse 25 „Kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusprojektide toetuse kord“ muudatusele) vallavalitsusele **1. detsembriks (ÜKS KORD AASTAS).**

Toetus on füüsilise või juriidilise isiku poolt esitatud projektile antav sihtotstarbeline toetus.

Toetuse andmise eesmärgiks on kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusvaldkonna areng ning tegevuste mitmekesistamine Häädemeeste vallas.

Toetust antakse projektidele, mis toimuvad üldreeglina Häädemeeste valla haldusterritooriumil ning on suunatud vallaelanikele.

Toetust ei saa kasutada korraldaja või projektijuhi töötasudeks.

Toetuse eraldamise alused
Kultuuriprojekte toetatakse järgmistest tegevustest:

- kultuurisündmuste ja -prog-

rammide korraldamine;

- kultuuriteavikute väljaandmine (trükised, heliplaadid, DVD-d, videofilmid);
- traditsioonide jätkamine;
- muu kultuurialane tegevus.

Spordiprojekte toetatakse järgmistest tegevustest:

- spordisündmuste korraldamine;
- elanike tervislike eluviiside, spordi- ja liikumisharrastuse edendamine;
- rahvusvaheliste võistluste ja turniiride korraldamine;
- traditsioonide jätkamine;
- muu spordialane tegevus

Noorsooprojekte toetatakse järgmistest tegevustest:

- laste ja noorte vallalaagrite (s.h suvelaager) korraldamine;
- ülevallaliste õpilasürituste korraldamine;
- muu noorsooalane tegevus.

Haridusprojekte toetatakse järgmistest tegevustest:

- praktiliste oskuste andmine elus toimetulekuks, töökasvatus;
- täiskasvanute õpet ja elukestvat õpet propageerivad tegevused;
- muu haridusvaldkonna tegevus.

Taotluse esitaja ja toetuse andmise üldpõhimõtted

Toetuse taotluse võivad esitada üksikisikud, füüsilisest isikust ettevõtjad, seltsingud, mittetu-

lundusühingud, juriidilised isikud, valla allasutused ja muud kodanike ühendused. Erandid otsustab vallavalitsus taotluse sisust lähtudes.

Toetuse taotlemisel peavad olema täidetud järgmised nõuded:

- nõuetekohane riiklike ja kohalike maksude tasumine;
- taotleja ei tohi omada võlgnevust Häädemeeste vallaga sõlmitud lepingutest;
- taotleja peab olema esitanud nõuetekohase aruande varasemalt saadud toetuse kasutamise kohta;
- juriidilise isiku suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust.

- Ärajäänud või väiksemas mahus korraldatud projektidest vabanenud summade kasutamiseks võib vallavalitsus välja kuulutada taotluste esitamise lisavooru.

Toetuse taotlemine

Toetuse taotlemise aluseks on vormikohane taotlus, mis esitatakse vallavalitsusele 01. novembriks. Taotluse vorm ja kord avalikustatakse Häädemeeste valla veebilehel.

Lisaküsimuste korral pöörduge kultuurinõuniku Aire Kallas-Maddisoni poole, tel 5358 5406, aire.kallas@maddison@haademeeste.ee.

Väärikad abielupaarid!

Häädemeeste Vallavalitsus soovib austada pikka aega ühist eluteed jaganud abielupaare, kellel on 2020. aastal täitunud 50, 55, 60, 65, 70 jne aastat abielu.

Palume abielupaaridel või nende lähedastel anda vallavalitsusele teada neist väärrikatest paaridest hiljemalt 01. novembriks Häädemeeste

Vallavalitsuse kantseleis telefonil 444 8890 või meiliaadressil haademeeste@haademeeste.ee.

Palume jätta ka registrieri enda kontaktandmed, et saaksime küsida täiendavat infot. Austamisüritus plaanitakse läbi viia detsembrikuus ning meile teada antud paaridele saadetakse ürituse

kutse konkreetsele kohale ja ajale.

Häädemeeste Vallavalitsus

Eakate Kodu aed

Eakate Kodu – hää paik väärrikaks vananemiseks!

Märkamatu on möödunud juba pea pool aastat päevast, mil kolisime hoolealustega vanast majaosast uude juurdeehitatud ossa, mis on projekteeritud ja ehitatud spetsiaalselt eakatele inimestele. Arvestatud on eakate vajadustega ja on loodud kõik tingimused, et säilitada täisväärtuslik elu ja seeläbi ka meie eakate väärrikaks vananemine.

Hoolealused on uue koduga kohanenud ja väga rahul. Lisaks hoolealuste vajadustele on pööratud olulist tähelepanu personalile, kelle töö- ja puhketingimused on tänapäevased.

Oktoobrikuu teisel pool olime valmis vastu võtma ka hoolealuseid värskest uuen-duse läbinud vana maja ossa, mille renoveerimisel on samuti arvestatud eakate vajadusi, et hoolealuste elukeskkond oleks turvaline ja kodune.

Eakate Kodu on varustatud tänapäevaste tehnosüsteemidega (lift, ventilatsioon, öekutsung, videovalve, generaator), lisaks uus kütelahendus – maakütte näol. Eakate Kodu on ühe- ja kahetoalised mugavad toad (igas toas televiisor), kaasaegse sisustusega eluruumid, privaatsed valgusküllased puhkenurgad ning avar saal, kus saab nautida kamina tuld, vaadata televiisori, kus toimuvad ka ühised võimlemistunnid, laulutunnid jne. Kõik ruumid on ligipääsetavad liikumisraskustega hoolealustele. Suur väärrikas meie majale on oma köök, kus valmib värske toit igaks toidukorraks.

Uus ja vana majaosa on omavahel ühendatud teise

korru koridori kaudu.

Meie kodu mahutab alates septembrist 2020. a 69 hoolealust.

Kahe suurema ehituse vahele on mahtunud ka dementsusega inimestele mõeldes piirdeaia loomine, mida saab nautida kogu Eakate Kodu pere. Aed annab hoolealustele võimaluse turvaliselt aastaringelt iseseisvalt õues viibimiseks.

Lisaks ööpäevaringsele üldhooldusteenusele pakume dementsusega inimese hool-

geks valmis oma hoolealuste jaoks. Täname usalduse eest Häädemeeste valda, kes on uskunud meisse ja andnud meie kodule uue hingamise. Erilised tänud kuuluvad ehitajatele Eston Ehitus OÜ, kes ehitas juurdeehituse ning Optimus Ehituse OÜ-le, kes renoveeris meie vana maja osa.

Hoone energiatõhusamaks muutmist toetas Eesti riik, summas 227 355 eurot, Häädemeeste vald panustas renoveerimistöösse 374 130 eurot.

Eakate kodu renoveerimistööd. Fotod: Gerli Liiva

dust ning uute teenustena intervallhooldust ja eakate päevahoiuteenust.

Meie väärtuseks on meie hoolealused, nende tervis ja heaolu ning sellest tulenevalt lükkub Eakate Kodu pidulik avamine tulevikku. Esmajärjekorras tänaks meie hoolealuseid, kes Te kõik elsite ehitusele kaasa. Olite vaprad ja leplikud, näiteks kui ehitajal oli vaja puurida, leppisite selle müraga (mis oli kohati väga vali). Siiras tänu ja kummardus töötajatele sel keerulisel ehitusperioodil. Saime tõestust, et oleme üks tugev meeskond ja kõi-

Põnevust täis, poolteist aastat kestnud ehituskaruselli on läbi saamas.

Täpsemat infot meie teenusest saab helistades juhatajale 5819 0594, ning kodulehelt <https://eakatekodu.haademeeste.ee/>.

*Hääd mõtted,
Hääd tunded,
Hää paik väärrikaks vananemiseks!*

Gerli Liiva

Häädemeeste Eakate Kodu juhataja

RAHANDUSMINISTEERIUM

Maal Elamise päev innustas Eesti valdade tänaseid ja tulevase elanikke

Maal elamise päeva korraldab Eesti Külaliikumine Kodukant koostöös Maaelu Edendamise Sihtasutuse, Eesti Leader Liidu, Eestimaa Talupidajate Keskliidu, Eesti Maaeluvõrgustiku ja Navicup OÜga. Koostööpartneriteks on ka Eesti Linnade ja Valdade Liit ning maaelu kureerivad ministri-umid.

Laupäeval, 26. september 2020 teistkordselt toimunud Maal elamise päeval külastas omavalitsuste asutusi, külamaju, ettevõtteid ja sündmusi üle 17 000 inimese, kelle seas olid nii valdade elanikud ise kui ka maale elama asumist kaaluvad linnainimesed üle Eesti.

Kokku avas tänavu külastajatele oma asutused 18 maaomavalitsust. Päeva peakorraldaja, Eesti Külaliikumise Kodukant juhatusel liikme Krista Habakuke andmete kohaselt oli külastajate arv keskmiselt valla kohta ligi 1000 inimest. Häädemeeste vallas lugesime loosikupongide järgi 600 külastuse kanti. Kui oleks juurde lugenud ka samal päeval Võistes toimunud

Üliedukas Häädemeeste huviteatri grupp koos juhendaja Aire Koobiga. Foto: Aigi Treumuth

Romuralli külastajad, oleks osalejate arv jõudnud mitme tuhandeni.

Häädemeeste vallas oli avatud 10 punkti. Vallakodanikke ootas Häädemeeste vallamaja; Uulu KSK-s toimus trennimaraton, oli avatud jõusaal ja maja ees väike laad; Tahku Tare küla-keskuses viidi läbi erinevaid mänge nii Tahku Tare poolt kui ka Lotte poolt, valiti parim koduse õuna-koogi meisterdaja ja maiustati kohvikus erinevate hoidistega;

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli päev algas väga varakult sportliku hommikupoolikuga ja huvilistele näidati koolimaja; Häädemeeste Seltsimaja hoovis toimus kohaliku käsitöö- ja toidulaad, ülipopulaarseks osutus kohaliku Häädemeeste huviteatri pärimusetendus „Minu ema ema olli minu emale seda kõnelnu“, avatud oli kohvik ja toimusid põnevad meisterdamise õpitoad; Häädemeeste Muuseumis tutvustas Tiiu Pukk ajaloo huvilistele museaale

Häädemeeste rühma noorkotkaste ja kodutütarde korraldatud kogupere orienteerumise üks tegevuspunkt „Sõlmede töötuba“. Foto: SeppmannPhoto

Häädemeeste rühma noorkotkaste ja kodutütarde korraldatud orienteerumise üks tegevuspunktidest – tulepulgaga süütamine. Foto: SeppmannPhoto

ja pajatas lugusid minevikust; Häädemeeste Keskkooli spordihoone ümber toimus pingeline ja põnev discgolfi võistlus ja õpilasesinduse noored olid avanud kohviku, Kabli RMK külastuskeskus ootas looduhuvilisi matkale, Kabli Seltsimajas tutvustas Malle Alunurm Kabli küla ajalugu ja Kaitseliidu noored viisid Kabli vahel läbi kogu pere orienteerumismängu; Treimani Rahvamaja ja Raamatukogu

olid oma ukseid avanud ja võimalus oli vaadata Treimani kultuurisündmuste videot retrospektiiv aastast 1994.

Tore oli tõdeda, et Häädemeeste vald on tegusa elanikkonnaga, ettevõtlikkust, elukeskkonda ja kultuuri-pärandit väärtustav hea mainega vald.

Suured tänud Häädemeeste valla toimunud Maal elamise päeva korraldusmeeskonnale usinale perele ja kõigile toredatele osalistele!

26.09.20 Häädemeeste vallas toimunud Maal elamise päeva loosiauhinnad

Päev täis rõõmu, päikest ja koostegemiserõõmu. Suured tänud korraldusmeeskonnale perele ja ka kõigile toredatele päevast osasaajatele.

Loosiõnn naeratas järgmistele:
Maal elamise päeva kaelarätk – Mari Pruli

Kabli pagari kringel 2 kg – Johann Hallik ja Hedi Laadi
õllekruus – Peeter Paane ja Alli Kasari

teekruus – Robert Karu
lõikelaud – Anu Ericson
vihmavari – Ly Lumiste
piknikutekk – Kristina Eller
termotass – Öie Lorents ja Lenna Kasari

veepudel – Egert Tammeleht ja Rinette Laine
märgmik – Kenneth Kivimägi ja Marika Laurik

T-särk – Helle Klemm
Häädemeeste mineraalvee plokk – Tambet, Andrus Altmets ja Joonas Kordman

Häädemeeste mineraalvee kinkekarp – Ene Talts ja Ants Hanson
raamat „Mitmenäoline meri“ pühendusega – Richard Jantson, Annabel Helin ja Angelika Raid

Palju õnne kõigile võitjatele! Võidu kättesaamiseks pöördu kultuurinõuniku Aire Kallas-Maddisoni poole tel 53585406 või aire.kallasmaddison@haademeeste.ee.

Maal elamise päeva loteriivõidud. Foto Aire Kallas Maddison

Häädemeeste valla ajaloo huvilised hoiavad mälestusi ja palju muudki

Meie vallas on üks munitsipaalmuuseum – Häädemeeste Muuseum; Metsapoole Põhikooli juurde õpilastele ajalugu tutvustava eesmärgiga loodud muuseum ja kaks suuremat eramuuseumi – Ants Linki koduõuel Treimanis ja Petersonide Saviaugu Talumuuseum Võistes.

15. septembril said ajaloo talletajad Häädemeeste Muuseumist Tiiu Pukk ja Kaire Käära, Metsapoole Põhikooli ajalooõpetaja Artur Taluste, direktor Esta Vesik, Ants Link Treimanist, Maarika Peterson Võistest ja Uulu ajalooõpetaja Henn Saar kokku, et jagada kogemusi ja võtta kokku suvine hooaeg.

Inspekteeriti põhjalikult Ants Linki museaale, vaadati üle, millega on tema suurepärase kogu täienenud ja aidati Treimani mehel suvehooaja lõpetuseks muuseumi eksponaadid talvepuhkusele saata.

Metsapoole Põhikooli muuseumiruumid said samuti üle vaadatud ja head ajastupõhist

Ants Linki muuseumi ees said pildile püütud vasakult vaadates Maarika Peterson, Kaire Käära, Henn Saar, Tiiu Pukk ja Ants Link. Foto: Aire-Kallas Maddison

süsteemi kiidetud ja tunnustatud. Avastamisrõõmu oli täis iga kapp ja sahtel.

Aeg kihutab halastamatult ja elukorraldus, tavad, kombad, tööriistad muutuvad koos sellega tundmatuseni. Puidust või masinad, puutööriistad, reisi-kotid, köögitarvikud, telefonid jne. Aeg-ajalt muuseumist läbi käimine ja ajaloo meelde tule-tamine aitaks mõista ja hinnata

seda hetke, kus elame praegu.

Eramuuseumid võtavad talveperioodil natuke hingamisruumi ja puhkuse aega, kuid Häädemeeste Muuseum on avatud E ja T kell 12-17 ja Metsapoole Põhikooli muuseum vastavalt kokkuleppele. Ajalugu on väärt varandus, mida endaga kaasas kanda!

Aire Kallas-Maddison

Lõppes Tahku Tare 8. mälumänguhooaeg

Koroonaekvade tõttu mitmekuise pausi pidanud Tahku Tare 8. mälumänguhooaeg sai piduliku lõpu 15. septembril.

Sel hooajal näitas oma teadmisi seitse võistkonda. Läbi sügise, talve ja kevade koguneti küla-keskusesse teadmistejanuses seltskonnas kord kuus meeldivat õhtut veetma kuuendal korral. Küsimusi koostasid Maia-Liisa Kasvandik, Andres Ilves ning viimases mängus lisaks Jarko Jelinkin. Punktisarvestuse aitas korras hoida Ülle Toomla.

Tasavägiselt ja lõpuni pinges mõeldvõtmises pälvis

kogu hooaja lõikes esimese koha **võistkond Ranna**, koosseisus Urmas Aava, Ly Aava, Veiko Arnek, Marvi Arnek ja Triin Laidoner. Napilt jäid neile alla **Rannametsa** võistkonna mehed Jaanus Vent, Viktor Koop, Eiki Rooden, Johannes Toomsalu ning Argo Schneider. Kolmanda koha

haarasid enda kätte **Mereküla** mälumängurid Ülo Sommer, Reet Sai, Helju Viirg ja Agu Sarapuu.

Aitäh Tahku Tare pere-naistele hubase pesa ja maitsva lõputordi eest! Täname Häädemeeste vallavalitsust auhin-naraamatute eest.

Mis saab edasi? Viimasel kohtumisel avaldati soovi mälumänguga jätkata hoo-olimata kõigist ootamatutest asjaoludest, mis mälumängu-rõõmu sel hooajal vähendanud on. Praeguses ebastabiilses maailmas võiks miski püsi-

vat ju olla. Kümnes hooaeg on liiga lähedal, et seda käest lasta. Seega on kõik vanad sõbrad ja uued mälumängu-rid oodatud ikka iga kuu kolmandal teisipäeval ehk seekord **20. oktoobril kell 18.30** Võistes, Tahku Taresse. Samuti on oodatud kontakti võtma kõik, kes sooviksid kaasa aidata küsimuste koostamisel.

Korraldajate nimel
Maia-Liisa Kasvandik
maialiisa@gmail.com
tel 5669 3279

Tahku Tare mälumängu hooaja lõpetamine. Foto: Maia-Liisa Kasvandik

Pärnumaa bändid lustisid Treimanis

12. septembril kogunesid Treimani rahvamaja Pärnumaa pillimehed 26. bändide päevaks.

Üles astus 15 toredat ansamblit alates ühemehe-showst lõpetades 8-liikmelise orkestriga. Seekordne pillimeeste pidu pakkus väga vaheldusrikast muusikat. Nautida sai rahvalikku lõõtsamuusikat, popviise, brasiilia hõngu, seltskonnatantsu rütme ning energilist rock- ja diskomuusikat. Kuna kevadel jäi ära Eurovisiooni lauluvõistlus siis oodati igalt ansamblilt ühte pala selle ammendamatu repertuaarist. Lisaks pillimeestele olid meeleolukat õhtut veetma tulnud arvukalt muusika- ja tantsu- nautlejaid.

Bände hindamas ja näpunäiteid jagamas olid sel korral muusik ja õppejõud, ansambli Fix raudvara Evald Raidma ning pillimehed Rain Poolen ja Heiki Vungi Lääne- ning Mulgimaalt. Traditsiooniliselt oli oma arvamust muusika tantsitavuse kohta avaldamas tantsuklubi Fox esindus. Oma lemmikbändi valis ka publik.

Sel aastal osales viis koosseisu Häädemeeste vallast: The

Silence, Treffunx ja Mohhito Treimanist, Ahto Häädemeestelt ja ansambel Katsuge Siis Järgmiseks Korraks Mitte Ära Unustada Uulust.

Publikuhääletuse võitis kohalik rockbänd The Silence. Žürii ja peotantsijate südame võitis Treffunx, keda oodatakse aasta pärast Pärnusse peotantsijate ballile. Eurorepertuaarist võlus žüriid portugallase Salvador Sobrali võidulaul 2017. aastast ansambli Spectra MI originaalkeelses esituses. Selle ansambli solist Marika Aare-laid pälvis ka parima naislaulja eripreemia. Meisterlikemaks kitaristikks premeeriti Madis Savi The Silence'ist.

Tänu toetajatele jätkus veel hulganisti eripreemiaid silmapaistnud ansamblitele ja muusikutele. Sel korral panid sündmusele oma öla alla Eesti Kultuurkapitali Pärnumaa Ekspertgrupp, Pärnumaa Oma-valitsuste Liit, Teater Endla, Pärnu Kontserdimaja, PVX AS Kauplus Muusik, Treimani rahvamaja, Kabli Pagar, Bist-roo Via Ikla, OÜ Helgi&Pojad, Häädemeeste Mineraalvesi ja Jõumees Aare Mesila.

Katsuge Siis Järgmiseks Korraks Mitte Ära Unustada

The Silence. Fotod: Kalev Toom

Traditsiooniliselt on koostamisel voldik esinenud ansamb-lite fotode ja kontaktidega. Bändide päeva salvestised pannakse üles Youtube'i keskkonda.

Korraldajad tänavad kõiki abilisi toetuse eest, Pillimeeste ühine soov oli aasta pärast jälle Treimanis kohtuda.

Viljar Soomre

TREIMANI RAHVAMAJA

KINOÕHTUD

13. oktoobril kell 19

uus Eesti, Soome ja Hollandi koostööfilm, põhjamaine western “Viimased”, peaosas Päärü Oja

20. oktoobril kell 19

uus Eesti ajalooline põnevik “O2”, peaosas Priit Võigemast
Pääse 5.-, sooduspilet 4.-

TREIMANI RAHVAMAJAS JÄTKAVAD TEGEVUST:

RAHVATANTSURÜHM LENDAR

neljapäeviti kell 19.30, info 5347 8953 Heidi

LAULUKOOR

esmaspäeviti kell 19, info 5340 0646 Tiia

LINE-TANTSURING

kolmapäeviti kell 18, info 5695 5255 Tiina

TANTSUMEMMED

esmaspäeviti kell 12 info 5669 6863 Eini

ANSAMBEL VIISIVEERETAJAD

esmaspäeviti kell 11, info 522 8196 Viljar

Ootame kõikidesse kollektiividesse nii endisi, kui uusi liikmeid. Muudame oma sügis-talvise aja sisukamaks!

Osaleda soovijatel palun ühendust võtta telefonil 522 8196 Viljar või ringijuhitidega.

„TÕMBAME SAE KÄIMA!“ ütleb Eero Post Tanni kauplusest

Kõigil koduomanikel tuleb ette olukordi, kus on vaja mootorsaagi ehk kettsaagi kasutada. On see siis aias olevate puude hooldamine, aia ümber kujundamine või küttepuude tegemine. Iseasi, kas seda peaks ise tegema. Saab alati tellida ka teenusena. Neile, kes soovivad selle töö ise ära teha, on siin väike juhik, kuidas saagi valida ja kasutada.

KUIDAS VALIDA?

1. Mugavus ja kasutusvaldkond

Kõigepealt, nagu iga tehnika puhul, mõtle hoolega läbi, milleks sul saagi vaja on. Kas plaanid aeg-ajalt oma aias puid hooldada või lähed ka metsa puid langetama. Erineva töö jaoks on erinevad mudelid. Saag peab töötades ka mugav olema. Proovi, kuidas kettsaag istub käes.

2. Võimsus ja kaal

Mida vähem kogemusi, seda kergem võiks olla saag, kuna seda on lihtsam käsitseda. Kaal on oluline tegur ka sae ajalise kasutuse mõttes – kui ikka on vaja terve päev kettsaaga töötada, siis tuleb sellega arvestada. Lisaks kaalule on määravaks teguriks kindlasti ka jõudlus. Mida raskem töö, seda suurema võimsusega saag on vajalik.

3. Bensiini- või akutoitega

Järjest rohkem räägitakse kodu- ja aiatehnika puhul akutehnikast. Metsas töötamiseks on endiselt bensiinimootoriga kettsaag veel populaarsem, ent koduaias töötades on kindlasti mugavam kasutada akusaagi. See on kergem, vaiksem ja kesk-

konnasõbralikum. Võimsus on bensiinimootori analoogidega võrdne. Kui omada mitut akut, siis saab katkematult tööd teha vajadusel terve päeva Selleks on vaja jooksvat üks aku laadimis hoida. Kui seadmes aku tühjak saab, saab kohe uue asemele panna ning eelmise laadima. Lisaboonuseks on samade akude kasutamine ka teistel aiatehnikatoodetel (kui tegemist sama firma toodetega).

4. Ohutus

Kettsaagi loetakse maailmas üheks ohtlikumaks tööriistaks. Tänapäeva mootorsaagidel on tehase poolt juba integreeritud mitmeid riske vähendavaid ohutusfunktsioone. Tee need endale selgeks ja võrdle erinevaid. Varem testitud kaitsefunktsioonid võivad päästa elusid. Koos kettsae ostuga mõtle kohe ka turvavarustuse peale. Võid küll võtta kodus maha ühe puu või mõned oksad – aga võib juhtuda, et just see üks oks kukub valesse kohta või komistades tekib jala vigastamise oht. Seega, muretsse endale kiiver, kaitsepüksid või -säärised, saekaitsega kindad ja turvasaapad.

KUIDAS KASUTADA?

„Kuidas käivitada mootorsaagi?“ on üks enam otsitud fraas Google keskkonnas metsatehnika valdkonnas. Järelikult on asi segaseks jäänud. Kordan siin tähtsama üle.

KÜLMA MOOTORI PUHUL:

- Pane ketipidur peale.
- Kui mudelil on dekompressiooni klapp – vajuta alla.

- Sule õhuklapp. Kui saag on varustatud kütusepumbaga, vajuta paar korda kütuse etteandepumpa.
- Maas käivitamise puhul – aseta parem jalg tagumise käepideme sisse ja hoia vasaku käega eesmisest käepidemest tugevalt kinni. Sae käivitamine jalgade vahel – aseta tagumine käepide reite vahele ja parema põlve õndlasse. Hoia vasaku käega eesmisest käepidemest tugevalt kinni.
- Tõmba parema käega käivituskäepidet. Korda, kuni mootor „lubab“.
- Ava õhuklapp (poolgaas) ja tõmba, kuni saag käivitub.
- Anna gaasi, nii et mootor jääks tööle tühikäigul ning seejärel vabasta ketipidur.

SOOJA MOOTORI PUHUL:

- Kuna mootor on soe, käivitub see ilma õhuklapita.
- Järgi ülaltoodud juhiseid välja arvatud õhuklapiga seotud jutt.
- Kui mootorit on raske käi-

vitada, rakenda poolgaas. Poolgaasi funktsiooni kasutamiseks tuleb esmalt sulgeda õhuklapp ja seejärel uuesti avada ilma gaasipäästikut vajutamata.

AKUSAE PUHUL:

- Vajuta käivitusnuppu!

„Jutt sai pikk ja esmapilgul keeruline. Tegelikult pole kettsae kasutamine keeruline, kui toode on õigesti valitud, töövõtted selged ja turvavarustus seljas. Selleks et päris kindel olla, et tooted saavad õiged ja vajadustele sobivad, soovitan alati küsida abi metsatehnika müüja käest. Tulge kauplusest läbi või helistage (443 8686), aitame!“ võtab Eero pika jutu kokku.

Tanni kauplus

Huvitegevus toetab vaimset ja füüsilist tervist

Häädemeeste vallas pakutakse väga mitmekülgset huvitegevust ja huviharidust nii lastele kui ka täiskasvanutele. Osa huviringidest alustavad just oktoobris, kuid on ka palju huviringe, mis alustanud varem.

Miks minna ise huviringi või suunata oma laps mõnda huvitegevusse? Andekate laste puhul on huviringides osalemine kindlasti olulise tähtsusega, kuna nende annete arendamiseks ei pruugi piisata vaid üldhariduskoolis pakutavast. Samuti võib huviharidus ja huvitegevus olla väljapääs nendele lastele, kes ei ole tavakoolis kuigi edukad või sõravad, et aidata säilitada ka nende huvi õppimise ja enesearendamise vastu. Osa huviringidest aitavad noortel leida läbi koostegemise ka häid sõpru, kes pakuvad tuge ja mõistmist (näiteks 4H, kodutütred ja noorkotkad).

Võta julgelt ühendust oma lapse kooli huvijuhiga või klassijuhatajaga, räägi oma lapse sõprade vanematega või küsi lähedalasuvast noortetoast, et leida just täpselt see kõige sobilikum võimalus.

Isiklikult arvan, et igal noorel võiks olla üks loovtegevuse suunaga huviring (kunstiring, muusika, keraamika jne) ja üks aktiivset liikumist soodustav huviring (jalgpall, võimlemine jne). Kui ka peale töö- või koolipäeva tundub, et väsimus on peal ja jaks on otsas, siis peale huviringi saavad akud laetud ja energia õiges suunas liikuma.

Rääkides eraldi sportlikest huviringidest, siis tervis pole üksnes inimese isiklik asi – tahan, hoolitsen tervise eest, et taha, ei hoolitse. Rahva tervislik seisund

on hindamatu ühisvara ja ühelgi ühiskonnaliikmel pole õige isenda süü läbi – ei viitsi liikuda – ülalpeetavaks saada. On välja kujunenud seisukoht, et regulaarne sportimine noorendab inimese funktsionaalset seisundit ligikaudu 15-20 aasta võrra. 50 aastase treenitud inimese funktsionaalsed võimed on umbes samad, mis 30-35 aastasel treenimata inimesel. Spordi profülaktiline väärtus on organismi üldtugevdav. Tema eriline efektiivsus on ilmnunud aga südame-veresoonkonna haiguste, külmetushaiguste ja psüühikahäirete vältimisel. Viimasel ajal on palju räägitud, et igas päevas peaks leidma sobilikku aja, kus oleks võimalik 60 minutit järjest aktiivses tempos olla liikumises.

Viimaseks soovitusena, mida ka huviringide juhendajad rõhutavad – ära lase lapsel uut huviringi proovides liialt kiirelt otsustada ja loobuda. Paari korra järel on liiga vara otsustada, kas ring sobib või mitte. Kõige parem oleks vastu pidada üks hooaeg ja järgmise kooliaasta alguses kaaluda võimalused taas üle. Kui esmaseid valikuid tehes mingi aja pärast selgub, et jaksu on osaleda veel mõnes huviringis, siis pole mõne huviringiga liituda kunagi liiga hilja.

Kui on tunne, et Häädemeeste vallas ei toimu ühtegi huviringi, mis sobiks sinule või sinu lapsele ja sa ei ole abi saanud kooli huvijuhilt ega noortetoast, siis on see just õige aeg võtta ühendust kohaliku kultuurinõunikuga.

Tugevat tervet vaimu
ja keha soovides
Aire Kallas-Maddison
kultuurinõunik

SPORT

Discgolf

26. septembril toimus Häädemeeste Keskkooli discgol-firajal II Mihklipäeva discgol-fivõistlus.

Vanusegruppide võitjateks tulid Egert Tammeleht, Ruth Kurm, Kenneth Lepp, Liis-beth Lepp, Markus Laarents.

Pilk protokoll: Mehed 1. Egert Tammeleht, 2. Tenno

Meeste discgolfiturniiri medalivõitjad Ardo Atka, Egert Tammeleht, Tenno Männik. Foto: Erik Raimond Ristmäe

Lohesurfi võistlused Häädemeestel

22. septembril toimus Lohesurfi vabastiili eesti meistri-võistluste II etapp esmakord-selt Häädemeeste rannas. Võistlejaid oli nii Eestist, kui ka naabervabariigist Lätist. Meie valda esindasid Mihkel Ausmaa ja Egert Tammeleht. Ilm soosis võistlust, puhus mõõdukas edelatuul 8-11 m/s.

Etapi võitjateks tulid meeste arvestuses:

1. Martin Kuuspalu
2. Oskars Brīvkalns
3. Andres Trei
- Eesti meistrivõistluste meeste arvestuses:
1. Martin Kuuspalu
2. Andres Trei
3. Mihkel Ausmaa
- Parima kukkumise auhind läks Mihkel Ausmaale.
- Triina Trei**
Võistluse peakorraldaja

Foto: Annely Longhurst

17. oktoobril kell 12
Häädemeeste spordihoones

Eesti sisemeistrivõistlused
AMMULASKMISES

Kiiking

23. augustil toimusid XI Eesti Arnek võitis naiste arvestuses MV kiikingus, kus Adeele 2. koha (5.73 Dorpat Kiiking)

Adeele Arnek. Foto: Sergei Vertepov

Sangpommisport

Sangpommikalender viis võistlejad 19. septembril Jõgevamaale Palamusele Eesti karikavõistlustele pika tsükli tõukamises.

Meeste -85 kg kehakaalus tuli esimeseks Siim Marja-mägi, kes tõukas 24 kg sang-pomme 90 korda.

Keskküla tall treenib meistreid

Häädemeeste vallas asub Keskküla talu, kus tegutseb Keskküla tall. Selle perenaine Anne Lahesoo on juba aastakümneid edasi andnud oma oskusi ning teadmisi väikes-tele ja suurtele ratsanikele.

Kuni tänaseni on just sellest tallist välja kasvanud juba kaks Eesti Meistrit. Aastal 2010 tuli Poniklassi Eesti Meis-triks Mariann-Króót Mätas poniga Alarm ning 2015. a oli Eesti Meister Taisi Viire poniga Sandy. Sel suvel lisandus tallile ka Pärnumaa Meistritiitel, mille töid koju Annika Absalon ja poni Laukinuke. Pal-lase tallides toimunud Eesti tõugu hobuste Meistrivõistlustelt töid 1. koha ja meistri-tiitli koju Clara Clemencet ja poni Aaton. Lisaks meistritiitlitele töid suviselt Ponikarikalt üldarvestuses 2. koha Marianne Leheroo ning 3. koha Anna-Liisa Mätas poniga Viktooria. Suvine võistlushooaeg on tallile olnud väga-väga edukas, peale pikka koroonakriisi on kõik ratsanikud ja ponid võistlusvaimu nii täis, et pea kõik nädala-vahetused oleme käinud mööda Eestimaa erinevaid talle võistlemas. Enneolematult suur on ka osalejate arv igal võistlusel – kui muidu võistlesime 20-40 võistluspaariga, siis nüüd on ühes takistussõidu parkuuris lausa sadakond osalejat. Sealt esikolmikusse tulla on väga suur saavutus. Meie talli pii-gadel on esikolmikukohti ette näidata oi-oi kui palju, kõiki ei jõuagi üles lugeda, aga igalt võistluselt oleme koju tulnud mitmete rosettide ja karikatega. Eraldi mainimist väärib aga ülitubli saavutus Ponikarika II etapilt, kus Katre Kaldas ja poni Karma saavutasid 80 cm avatud parkuuris uhke

Ammulaskmine

Ammulaskjad lõpetasid 2020. a. välishooaja Häädemeeste val-las lahtiste meistrivõistlustega 12. septembril Häädemeeste staadionil. Võistlustest võtsid osa vabariigi parimad ammu-laskjad. Esmakordselt osales võistlustel keskaegse ammu klassis Häädemeeste Keskkooli 11. klassi õpilane Herman Sil-lat. Taasavastuse ammulask-misega tegi Maarika Atka, kes on sellest alast eemal olnud üle kahekümne aasta.

Pilk protokoll: Mehed 1. Kaido Pärnoja 818 (Viljandi

Nool), 2. Teet Tagapere 796, 3. Ain Järvesaar 794 (mõlemad Häädemeeste AK). Naised 1. Merike Kahk 790, 2. Riga Raud 760, 3. Krista Siim 738 (kõik Viljandi Nooll). Seenio-rid 1. Aleksander Karama 787 (Häädemeeste AK), 2. Jury Revin 722, 3. Arvi Eek 714 (Silex). Kadetid 1. Robert Jär-vesaar 417 (Häädemeeste AK). Keskaegne amb: 1. Meelis Pällo 795, 2.Dimitry Saley 767, 3. Jaan Saar 737 (kõik Silex)... , 6. Herman Sillat 617.

Aleksander-Tõnis Joarand

Meeste esikolmik Teet Tagapere, Kaido Pärnoja ja Ain Järvesaar. Foto: Maarika Atka

Ponikarika sarja üldarvestuse 2. koht Marianne Leheroo ja 3. koht Anna-Liisa Mätas poniga Viktooria

2. koha!

Võistlushooaeg ei ole veel kau-geltki lõppenud, üsna pea tuleb taas talvine Ponikarikas ning suur eeltöö käib selle nimel, et millalgi lähitulevikus Eesti Meistrivõist-lustele kvalifitseeruda ning mine tea, võib-olla on järgmisel aastal taas mõni Eesti Meister just Kesk-küla tallis juures... unistada tuleb suurelt! Kõiki neid unistusi aitab võistlusgrupi tüdrukutel ellu viia treener Anne, kellele tahaks lap-sevanemate poolt teha suure kum-marduse ja pika pai!

Sigrid Absalon

Treener Anne Lahesoo koos võistlusgrupiga. Vasakult: Katre Kaldas, Anna-Liisa Mätas, Anne Lahesoo, Annika Absalon, Marianne Leheroo. Fotod: Sigrid Absalon

Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaidi päev Häädemeeste vallas

Fotod: Maaris Tõlp

Presidendi visiit Pärnumaale sai alguse 15. septembril, kus järgmise kahe nädala jooksul külastas ta kõiki kohalikke omavalitsusi ja kohtus Pärnumaa tublide ja tegusate inimestega.

24. septembril külastas president Häädemeeste valda.

Päev Häädemeeste vallas algas juba hommikul, kui president asetaski pärja Eesti Vabariigi esimese presidendi Konstantin Pätsi monumendile Tahkurannas. ▶

◀ Täpselt pooltel teel Tallinnast Riiga asub Võiste alevik. Nagu igas korralikus rannakülas, on ka siin sadam ning jätkub kalureid, kelle peresid meri toidab. Võiste sadamas on praegu 3-4 aktiivset paatkonda, kelle kõige kibedam tööaeg on kevadel räimepüügihooajal. President kohtus sadamas toimetava Argo Mengeliga, kes ise neljandat põlve kalur. Räägiti kalapüügist ja Eesti merikultuuri arengust, aga ka meretuuleparkidest, püügikvootidest ja muust, mis kaluritel meelel.

Kabli rannas on käinud või vähemalt on sellest kuulnud suur osa Eesti inimesi. Aga seda, et just Kablis ehitati ülemöödunud sajandi keskpaigas esimesed puust kaugsõidurajad, mis jõudsid maailmas tõesti väga

kaugetesse paikadesse, teatakse ilmselt märksa vähem. President tutvus ka Kabli külaseltsi eestvedamisel rekonstrueeritud Kabli seltsimajaga. ▼

▲ Häädemeeste valla suurima ettevõttega tutvustasime presidendile Weiss OÜ-d. Andmaks ettevõttest parimat pilti, tegime väikese põike Saarde

valda Talile, kus eelmisel aastal avati ettevõtte uus laudakompleks, mis pälvis aasta betoonehitiste konkursil eriauhinna.

▲ Kabli rahvas kiitis väga nende kohalikku pagari-koda, nii et president pidas auto ka selle ees kinni ja käis ostmas head ja paremat.

Häädemeeste vallavo-likoguga kohtudes käidi läbi terve rida teemasid nagu neil kohtumistel ikka. ▼

▲ Häädemeeste seltsimajas ajas president juttu piirkonna põllumeestega. Räägiti põlluma-janduspoliitikast, aga ka tööjõuküsimustest ja põllumajanduse mainest. No et kuidas ikka mahuks maal võimalikult sõbralikult toimetama need, kelle jaoks põllumajandusmaa hädavaja-

lik tootmisressurss kui ka need, kes hindavad maapiirkonnas rahu ja vaikust. Õnneks siiski on Eesti üks kõige hõredamini asustatud riike meie maailma nurgas, nii et küll kõik osapooled ära mahuvad, kui vaid natuke üksteisega arvestada oskame.

▲ Enne veel kui saabus lõunapaus, kohtus meie president Võiste noortetoa lastega, kellel parasjagu oli käimas mängude päev Tahku Tare õuel.

▼ Külakeskuse Tahku Tare usinad perenaised katsid presidendile lõunalaua pakkudes ikka koha-likke maitseid kalast.

Kooliuudised Häädemeeste Keskkoolest

Võõrkeelte kuu Häädemeeste Keskkoolest

Septembris pöörasime Häädemeeste Keskkoolest tavalisest rohkem tähelepanu võõrkeeltele. Toimus palju ettevõtmisi, mis kõik seotud erinevate keelte ja nende esindajatega.

Kooli olid külla kutsutud hollandlane Arnoud Berghuis, lätlanna Ieva Arnava ja tema abikaasa Marcis Arnavs ja iraanlane Sepideh Ardalani. Kõik need inimesed on edukalt integreerunud meie kogukonda ja õpivad hooliga eesti keelt, mis nende väitel just kõige lihtsam pole. Nende esitlused olid haaravad ja lastele huvipakkuvad ning me oleme neile väga tänulikud.

Klassides toimusid keeleviktoriinid, vanemate klasside õpilaste esitlused noorematele õpilastele, ingliskeelsete mängude tund, vene rahvustoitide valmistamine.

Kuu kulmineerus Euroopa keelte päevaga laupäeval, 26. septembril üle-Eestilise raadioviktoriiniga, millest meie õpilased ka jõudumööda osa võtsid.

Valmimas on video liisusalmidest, mida loetakse väga erinevates keeltes. Lugejateks on meie õpilased ja õpetajad.

Kindlasti saadi kuu jooksul juurde palju huvitavaid teadmisi ning huvi keelte õppimise vastu kasvas veelgi.

Võõrkeelte kuu tegemisi korraldasid meie õpetajad Viktor Koop, Rene Kurm, Heli Lank, Tatjana Raap. Suur tänu abi eest ka teistele õpetajatele ja loomulikult õpilastele aktiivse osavõtu eest!

Heli Lank

Fotod: Heli Lank

Metsapoole Põhikool

Metsapoole kool alustas aastat õppekäikudega

Kooliaasta esimene nädal lõppes kooliperele seekord ühise väljasõiduga Tallinnasse. Saime osaleda kevadel ära jäänud õppeprogrammidel „Jääkaru ja arktika elustik“ ja „Loomad erinevates elukeskkondades“. Päev jätkus vabaõhmuuseumis. Vabaõhmuuseumi ekskursiooni giidiga tegime kevadel virtuaalselt, nüüd käisime realselt kohal. Seal said kõik lapsed vabalt mööda taluüesid ringi liikuda, abiks äpp NUMU. Päev lõppes mõnusa piknikuga.

1.-5. klass osales Carl Robert Jakobsoni talumuuseumis maalapsele kohas-

sel programmil „Talulapse tegemised“. Õpilastele tutvustati töid, mida tuleb talus iga päev teha. Giidi eestvedamisel tutvuti laudaeluga: mis seal on ja millised loomad elavad. Ega siis talus ainult töö ole. Kõige suurema sära silmadesse tõi see, kui hobune rakendati vankri ette ja läks sõiduks. Rõõmu valmistas eriti noor varsake, kes kepsles terve sõidu kaasa. Lõpetuseks said lapsed valmistada käepärastest vahenditest nukke, kellele anti vanavanemate nimed.

Rõõmsat sügist soovides
huvijuht Ants Järv

Tore päev Kabli linnujaamas

Septembrikuu viimasel reedel võtsime koos klassijuhataja Ants Järvega ette tee Kabli linnujaama. Meid tervitas seal Jaak Tammekänd, kes rääkis lindude rändest ja rööngastamisest. Kui tuppa toodi rööngastamiseks uus kastitais linde, hüüdsime koos: „Oi, kui armsad nad on!“ Kui Jaak oli rööngastaja jala ümber seadnud ja linna soo määranud, saime ise linde käes hoida ja neid vabadesse lasta.

Küsisime: Ega neil valus ole? Kas nad neid rööngaid ka tunnevad? Kas see lind oli emane või isane? Aeg lendas kui linnutiivul, aga meie teekond pidi jätkuma. Septembrikuu suveilma kasutasime veel mõnusaks grillimiseks. Kui RMK looduskeskuse õuel olid kohud vorsti ja vahukomme täis söödud, oli palju rõõmsam juba koju minna!

3. klass

3. klass Kabli linnujaamas. Fotod: Ants Järv

Õppeprogramm Kurgjal. Fotod: Ants Järv

Metsapoole koolipere hetked Tallinna loomaaias. Foto: Heino Einaste

Uulu Põhikool

Traditsiooniline tervisenädal Uulu Põhikoolis

Traditsiooniline tervisenädal toimus sellel aastal 7.-11. septembril. Selle nädalaga võtsime osa ka ülevabariigilisest spordinädalast. Vahepaladena pakuti sellel nädalal õpilastele igapäevaselt porgandeid ja kaalikaid.

Teisipäeval toimus kogu koolipere **non-stop kergejõustikupäev**, mille raames läbisid klassid vanusegrupiti kolm erinevat punkti. Esimene punkt oli nooleviske oma, mille läbiviimisel oli meile appi tulnud Harri Joonsoare. Teises punktis said kõik õpilased võimaluse rullsuusatamiseks, selle punkti läbivijaks oli Kadri Madissoo. Kolmandas non-stop kergejõustiku punktis pidid õpilased läbima aja peale takistustega jooksuraja. Jooksurada läbides oli vaja hüpata üle tõkete, visata täpsust või tõugata topispalli ning hüpata kaugust. Lõplikud tulemused selgusid kõikide alade tulemusi kokku liites.

Oma klassi parimatest parimad olid non-stop kergejõustikupäeval:

1. klass - Mairon Mathias Merirand, Lauri Merivälja, Kauri Kiviselg, Heisi Borisova, Lisette Kaljumäe, Liisa Mägi, Gete-Ly Hindreus

2. klass - Gregor Kopelmaa, Kaur Metsnik, Meiko Paits, Johannes Merimaa, Susanna Debora Jürgens, Chanel Sarapuu, Johanna Kurm

3. klass - Robin Pöder, Johannes Leidur, Jako Jörgen Jõesalu, Lisete Reier, Mia Kuusik, Rebeka Mäe

4. klass - Kennerth Ööpik, Andre Pihu, Robin Värk, Madleen Luik,

Grete Pärnpuu, Ketu-Ketri Rüütli

5. klass - Gregor-Marcos Kütt, Tarmo Tünn, Kim Lehisaa, Madli Pulst, Saara Sofia Jürgens, Caroly Kopelmaa

6. klass - Henri Merivälja, Hannes Valk, Aleks Janson, Piia Karlotta Rand, Karmen Kõresaar, Karolina Põslar

7. klass - Romet Alviste, Evert Kose, Kerhard Kiviselg, Lorette Viirmaa, Mariann Rebane, Rebeka Nora

Maastikujooksu soojendusharjutused. Foto: Stiina-Riin Saar

Non-stop spordipäeva avamine, 7.-9. klass. Foto: EsterKose

Jürgens

8. klass - Lisete Haljasoks, Maarja Kõresaar, Annika Absalon, Hanno Valk, Rudolf Harald Kivi, Taavi Lumiste

9. klass - Kaarup Kask, Jano Eeskivi, Oliver Luik, Getter Ennok, Anett Aedma, Angela Kaiste.

Neljapäeval toimus **ülekooliline matk, maastikujooks ja maastikumäng**. Üheskoos matkati metsa ning soojendusharjutustele järgnes maastikujooks. 1.-3. klassi õpilased jooksid 300 m, 4.-5. kl poisid ja 4.-9. kl tüdrukud 500 m ja 6.-9. klassi poisid 1000 m.

Esimese kolme hulgas oma klassides olid: 1. klass - Lisette Kaljumäe, Heisi Borisova, Lisandra Kaljumäe, Lauri Merivälja, Mairon Mathias Merirand, Kauri Kiviselg

2. klass - Susanna Debora Jürgens, Johanna Kurm, Kirke Hunt, Gregor Kopelmaa, Meiko Paits, Johannes Merimaa

3. klass - Lisete Reier, Anna-Liisa Mätas, Rebeka Mäe, Robin Pöder, Johannes Leidur, Jako Jörgen Jõesalu

4. klass - Ketu-Ketri Rüütli, Madleen Luik, Grete Pärnpuu, Kennet Saar, Jürgen Rahu, Robin Värk

5. klass - Caroly Kopelmaa, Saara

Sofia Jürgens, Rika Eeskivi, Tarmo Tünn, Andro Tünn, Kerto Jets

6. klass - Mirjam Rohtoja, Piia Karlotta Rand, Karmen Kõresaar, Hannes Valk, Jass Harjaks, Marten Saar

7. klass - Kerhard Kiviselg, Evert Kose, Kevin Tammela, Lorette Viirmaa, Elisabel Helstein, Triinu Lumiste

8. klass - Taavi Lumiste, II-IV koht Kristo Lippmaa, Kaspar Rahnu, Hanno Valk, Lisandra Laaneorg, Annika Absalon, Lisete Haljasoks

9. klass - Kaarup Kask, Tanel Tamm, Oliver Luik, Getter Ennok, Anett Aedma, Keiti Alexandra Lepik

Peale jooksu algas maastikumäng, kus klassid liikusid koos klassijuhatajatega punktist punkti, sooritades erinevaid ülesandeid. Looduslikest materjalidest tuli valmistada oma klassi iseloomustav sõna või kujund, läbida takistusriba, lahendada mõistatusi, lauvalt lauale liikudes läbida vahemaa, kõksida tennisereketiga ja visata discgolfi kettaid.

Aitäh kõigile osavõtjatele ja abilistele! Oleme jälle tugevamad ja tervemad!

Õpetajad

Kaja Stimmer ja Egert Miljan

Uulu Põhikool osales väga edukalt riiklikul TV 10 Olümpiastarti kergejõustikuvõistlusel

Vabariiklikul TV10 Olümpiastarti võistlusel saavutas Uulu Põhikool väikekoolide arvestuses väga kõrge **kolmanda koha!** TV10 võistlusel on pikad traditsioonid, käesolev hooaeg oli juba 49. ning võistlusel osales üle Eesti ligi 80 kooli. Hooaeg sai alguse juba 2019. aasta novembris ja lõppes alles selle aasta 20. septembril. Võistlussari koosnes viiest etapist üle Eesti. Võisteldi Võrus, Rakveres, Tallinnas ja Tartus. Igast etapist valmis erisaade, mida näidati ka televisioonis ning mida saab järgi vaadata ETV arhiivist.

Uulu Põhikool osales võistlusel esimest aastat. Tublid õpilased näitasid juba esimesel ja teisel etapil, et võime sekkuda kõrgesse mängu. Tõusime väikekoolide arvestuses neljandale kohale. Kolmas etapp lõkkus edasi ja toimus vahetult enne uue kooliaasta algust, suvi oli olnud vahel ja õpilasi oli raske võistluseks ette valmistada ning võistlusteks kohale saada, kuid saime alad esindatud ja punktid kirja. Langesime küll koolide arvestuses viiendaks, aga eesmärk püüdis, et jõuda kuue parima väikekooli sekka, et pääseda finaali võistlusele. Õnneks neljandaks etapiks sai juba rohkem valmistuda, kõik õpilased olid kohal ning säilitasime viienda koha ja jõudsime finaali.

Finaaletapil jagus palju põnevust mõlemale päevale, kus poodiumikoha vääriline punktisumma selgus alles viimaste aladega. Emotsioonid olid kõrge, kui selgus, et Uulu Põhikool oli tõusnud viiendalt kohalt kolmandaks. Tulises võitluses kolmanda koha peale, edastasime napilt tugevaid kergejõustiku taustaga koole Parksepa Keskkooli

TV10 Olümpiastarti finaali. Foto: M.Mumm, EKJL

ja Avinurme Gümnaasiumit. Esimese koha sai Orissaare Gümnaasiumi ja Tornimäe Põhikooli ühendvõistkond ja teise koha Laupa Põhikooli ja Imavere Põhikooli ühendvõistkond.

Uulu Põhikooli võistkonda kuulus sel aastal lausa kakskümmend sportlast, kes aitasid selle suurepärase tulemuse üheskoos saavutada. Samuti sündis mitmeid uusi koolirekordid ja isiklikke rekordeid. Võistkonda kuulusid mitmevõistlejad: Rudolf Harald Kivi, Lorette Viirmaa, Caroly Kopelmaa, Piia Karlotta Rand, Jass Harjaks, Marten Saar. Etappidel osalesid lisaks: Kerto Jets, Rebeka Nora Jürgens, Maarja Kõresaar, Madli Pulst, Karl Ööpik, Henri Merivälja, Paul Saarepera, Märten Teas, Hannes Valk, Aaron Rüütel, Kerdo Pärnpuu, Andro Tünn, Tarmo Tünn, Eva Ale-

xandra Sild. Õpilasi treenisid ja õpetasid Egert Miljan ja Sirje Kõresaar ning IV etapil ja finaalis aitas kaasa lapsevanem Herme Koit.

Suur tänu võistlejatele ilusate eneseütuste ja väga heade emotsioonide eest! Suur tänu lapsevanematele usalduse ja toetuse eest. Suur tänu kooli juhtkonnale ja õpetajatele. Suur tänu Häädemeeste valla spordiringide ja huviala ringide juhendajatele, kes on lapsi arendanud mitmekülgset. Suur tänu Pärnu Spordikooli kergejõustiku treeneritele, kes lubasid käia kergejõustiku hallis harjutamas ja eriline tänu SK Altiuse treener Romet Mihkelsile, kes lubas teibaid kasutada.

Järgmise korrani ja staadionil näeme!

Õpetaja Egert Miljan

Mesikäpa heategevusjooksul osalemine

Uulu Põhikoolist osales Mesikäpa heategevusjooksul 6 kaheksaliikmelist võistkonda 4.-9. klassini. Jooksuga andsime me panuse Haapsalu Neuroloogilise Rehabilitatsioonikeskuse mängulise liikumisraja loomise toetuseks.

Tee seda sinagi!

Haapsalu Neuroloogilise Reha-

bilitatsioonikeskuse toetuseks saab annetada:

Helistades heategevusnumbril 900 7777 (kõne hind on 7 eurot)

Tehes ülekande HNRK Toetusfond SA kontole SEB pangas EE451010220268957228 märksõnaga Teatejooks.

Kaja Stimmer

Mesikäpa heategevusjooks 2020, 4. klass. Foto: Egert Miljan

Tahkuranna kool

September Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis

Alles septembrikuu algas, juba lõpes. Esimesel septembril võtsime vastu kuus uut õpilast, nemad on kooliellu juba hästi sisse elanud.

- 2. septembril luges õpetaja Lea ette koolirahu lepingu ja õpilaste ja õpetajate esindajad kirjutasid sellele alla.
- 7. septembril oli meil külas Kaitseliit. Kuna õpetaja Kristi on ka kaitseliitlane, oli meil tore vaadata tuttavat inimest mundris. Nägime

kaitseliitlaste varustust, lapsed said selga proovida seljakotti, kuulivesti, vihmakeepi ja kanda „haavatud” kaaslast.

- 19. septembril tähistasime hariduselu 190. aastapäeva.
- 21. septembril olid 1.-3. klass kutsutud lasteaiä sünnipäevale. Nägime onu Ervini teatri etendust, saime süüa kringlit.
- 24. septembril oli lastevanemate koosolek. Räägiti kriisiplaanist,

valiti hoolekogu liikmeid ja arutati muid küsimusi.

- 26. septembril oli maal elamise päev. Alustasime seda sportlikult. 1.-3. klassi lapsed mängisid maastikumängu kooli lähedal, suuremad lapsed pidid ülesannete täitmiseks läbima pikemaid vahemaid. Pärast oodati kõiki lapsi Tahku Tarre perepäevale või sai vaadata romurallit.

Anu Alloja

Tahkuranna hariduselu 190

19. septembril tähistasime Tahkuranna hariduselu 190. aastapäeva. Miks just hariduselu, mitte kooli aastapäev? Selgub, et meie kandis on olnud läbi aegade mitu kooli. Kihelkonnakool oli vene õigeusu kool ja sellel oli vahepeal kaks abikooli. Luteriusu kool on olnud erinevates hoonetes. Nõukogude ajal oli kool vahepeal kolmes majas. Klasse on olnud kolmest kaheksandani. Eelmise sajandi lõpus ehitati lasteaed, kus antakse haridust kõige väiksematele. Nii et kooliellu on olnud kirev. Aga oluline on see, et haridust on antud järjepidevalt ja et see nii ka jätkuks.

Enne on meil olnud kaks kokkutekut - 1995. ja 2005. aastal. Kui eelmistel kordadel oli rahvast rohkesti, siis seekord mõjus kindlasti kurikulus viirus. Kuid kõik need, kes kohale tulid, olid rõõmsad, vaatasid huviga väljapandud pilte ja kroonikaid. Kontserdil esinesid meie omad lap-

sed, kes esitasid esimest korda kooli laulu. Saime kuulata Pipilota Neostuse ettekandes flöötimängu ja Marliis Miilimäe mängis kannelt. Erilist elevust tekitasid tantsijad ansamblist Tuurit-Tuurit. Pärast aktust said soovijad kohvikust näksi osta ja pildistada. Pidu jätkus Suveaias.

Mul on palve edaspidiseks. Pea see kümme aastat mööda saa. Kui teie käsutuses on pilte või muud materjali kooliellu kohta, jagage seda meiega. Piltidest on võimalik ka koopiaid teha. Kahjuks on ajaloo kohta vähe materjali, osa sellest on juba avaldatud. Ma olen läbi uurinud Digaris olevad ajaleheartiklid, saanud teavet kiriku- raamatutest, Häädemeeste Elust, aga mõne perioodi kohta materjali ei ole. Ootan väga uusi huvitavaid fakte!

Ette tänades
Anu Alloja

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli huvijuhina töötab Teele Tõnisson

Olen hetkel haridust omandamas Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kogukonnahariduse ja huvitegevuse erialal ning alates septembrist töötan Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis huvijuhina. Pärit olen ma Tõstamaalt, kus kasvades ja kohalikus koolis õppides sai alguse ka minu huvi noorsoo- ja kogukonnatöö vastu. Väikese Tahkuranna lasteaed-alkooli puhul paelub mind eelkõige personaalsus nii õppetöös kui huvitegevustes ning turvaline koolikeskkond, mis loovad lastele suurepärased võimalused mitmekülgseks arenguks. Kindlasti soovin ka oma töös panna rõhku sellele, et oskaksime meie väikese kooli unikaalsust ja võimalusi võimalikult hästi ära kasutada ning neid ka väärtuselt hinnata. Seni on väikene koolipere

Teele Tõnisson. Foto: erakogust

jätanud mulle äärmiselt südamliku ja ühtehoidva mulje!

Tahkuranna lasteaed

Kanarbikukuu Tahkuranna lasteaias

Septembrikuus kõik, kõik on uus – kes paotab alles esmakordselt lasteaiä ust, kes on saanud „ametikõrgendust” ja sammub juba vanemasse rühma. Kõik uus pakub elevust ja vajab harjumist.

1. septembril on juba traditsiooniks saanud, et Tahku Tare toimekas pererahvas kutsub külla ja kositab teadmispäeva puhul endiseid ja praeguseid kohalike haridusasutuste töötajaid. Suur aitäh!

Teisel nädalal võtsime osa liikluskasvatuse aktsioonist „Sina oled ettenäitaja, et tema oleks ettevaataja!“. Rühmades olid üleval tabelid, kuhu iga laps sai hommikul märkida kleep-suga, kuidas lasteaeda tuli. Kingiks saime liikluskalendri ja teistmoodi liikluslugudega raamatu „Musta kassi naabrid”.

9. septembril käisid koolieelikud Pärnus ja läbisid loodusemaja õpetajate poolt korraldatud õppeprogrammi „Rannaniidu elustik”. Retk toimus Tervise Paradiisi tagusel laudteel. Käisime vaatetornis, otsisime rannas aardeid ja saime teada, mis on toiduahel. Oli lõbus ja hariv reis.

19. septembril tähistasime koolimajas Tahkuranna hariduselu 190.

Sügis metsas.
Foto: Maike Lääne

aastapäeva. Lasteaiälapsed esinesid luuletustega. Öhtul olid lasteaiä uksed avatud kõigile huvilistele.

21. septembril pidasime lasteaiä 39. sünnipäeva Onu Ervini Lasteteatri õpetliku lavastusega „Doktor Ai-Ai-Ai” ja kringliga. Külla tulid ka nooremate klasside õpilased ja õpetajad.

Rannakarpide kevadel startinud kõrvitsaprojekt loomaaia loomadele jõudis finišisse. Projektiga liitusid ka Päikesekiired, kes samuti soovisid oma panuse anda. Nii ootas lõpuks lasteaiä hoovil ära viimist terve suur alus

Aardeid otsimas. Foto: Maike Lääne

kõrvitsaid.

Septembrist alustasid lasteaiä tegevust inglise keele ja nikerdamise huviringid.

Kirevat ja toimekat sügist!

Tahkuranna lasteaiäpere

Kõrvitsad. Foto: Maike Lääne

Lasteaiä sünnipäev. Foto: Anželika Pilden

Uulu lasteaed

Septembrikuised toimetused Uulu Lasteaia

Septembrikuu on tore kuu – elevust ja kädistamist on palju, sest pole ju sõpru mitu kuud näinud. Igas rühmas toimub midagi põnevat ja õpetlikku.

11 väikest Sipelga rühma mudilast, kes alles alustasid oma lasteaia teed, on kenasti kohanenud, saanud tuttavaks õpetajate ja kaaslastega ning emast lahusolek ei valmista enam kurbust.

Ka 3–4-aastased Liblikad on harjunud uute rühmaruumide, kaaslaste ning õpetajatega. Tore on sõpradega mängida ning saada uusi teadmisi ja kogemusi. Mängu käigus tutvuti ka erinevate aed- ja puuviljadega ning maaliti ja vooliti. Suurt elevust tekitas lastele jalutuskäik lasteaia hoovist kaugemale. Elevust tekitasid helkurvestid. Tore oli ronida mäe otsa, kust nägi kaugelt, ja seista heinakõrte kõrvale, mis olid lastest pikemad.

Jaanimardikadki tunnevad end oma uues, väikses ja armsas rühmaruumis koduselt. Kohanenud on ka õpetaja Malle, kes käesolevast õppeaastast on meie kollektiivi liige. Ilusad sügisilmad on lapsed meelitanud parki ja metsa uurima, kas sügis on juba tulekul. Põnev oli õppekäik õpetaja Malle koju. Lapsed koos vanematega said uudistada erinevaid loomi – küülikuid, lambaid, kitsesid, hobuseid, ponisid, kodulinde. Oli tore õhtupoolik.

Lepatriinu rühma lapsed on agard metsaskäijad. Veel on saada mustikaid ja pohli, mis lastele väga maitsevad. Korvitäiest endakorjatud seentest panid lapsed rühmas üles seenenäituse, lapsevanemate abiga valmis väljapanek erinevatest aiasaadustest.

Mesimummid, meie vanimad, on samuti agard loodusuurijad. Nad teavad, kus kasvavad kõige punasemad pohlad, kõige söödavamad seened, kõige priskemad tammeterud, on õppinud tegema pohlamoosi ja tervislikke smuutisid.

Häädemeeste tuletõrjekomando vaprad päästjad käisid lastele rääkimas, kuidas käituda, et tikkudega

Metsas

mängimine ei lõpeks õnnetusega. Teadmiste kindistamiseks sai iga laps töölehed.

Usinalt õpivad Mesimummid tähti ja numbreid, et järgmisel sügisel julgelt kooliteele asuda.

Üleeuroopalise spordinädalas raames toimus Lepatriinu ja Mesimummi rühma lastele orienteerumismäng „Prügihunt“, auhinnaks sai iga laps seljakoti.

Kuu viimasel esmaspäeval kogunesid lapsed kooli staadionile, kus jagupalliklubi Poseidon treenerid Martin ja Joonas viisid läbi põnevaid sportlikke mängu. Suur tänu neile!

Rühmades on toimunud lastevanemate koosolekud, kus ränavu on teemaks olnud ka meie elu-olu korona-

Seeneuurijad. Fotod: Uulu Lasteaia fotokogust

ohu tingimustes.

Meie tänusõnad kuuluvad tublide lapsevanematele, kes kõigis meie ettevõtmistes on toeks olnud.

Uulu lasteaia pere soovib vallarahvale päikest, rõõmu ja tugevat tervist!

Häädemeeste lasteaed

Häädemeeste lasteaia Lepatriinude rühmaõpetajana töötab Aimi Kollamaa

Minu nimi on Aimi Kollamaa. Häädemeeste lasteaia Lepatriinude rühmaõpetajana alustasin tööd 27. augustil 2020. a. Kõrghariduse omandasin Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledžis alushariduse erialal. Lasteaedniku tööd alustasin 2007. aastal Tali lasteaia. Tali lasteaia töötasin ma nende aastate jooksul õpetaja abina, rühmaõpetajana ning direktori kohusetäitjana. Häädemeeste lasteaeda kandideerin, kuna tundsin, et vajan oma ellu muutust ning uusi väljakutseid.

Aimi Kollamaa. Foto: erakogust

Häädemeeste Muusikakool

Eesti Muusikakoolide Liidu tänupreemia Häädemeeste Muusikakooli klaveriõpetajale Vaike Väljamäele

28. septembril toimus Rahvusooperi Estonia palmisaalis Eesti Kultuurkapitali ja Eesti Muusikakoolide Liidu stipendiumite ja tänupreemiate üleandmine.

Seekord sai tähelepanu vääriliseks Häädemeeste Muusikakoolgi, kelle õpetajale Vaike Väljamäele anti üle EML tänupreemia.

Vaike Väljamäe on Häädemeeste Muusikakoolis töötanud 1992. aastast, kooli asutamisest alates. Aastate jooksul on tema juures lõpetanud 28 õpilast. Hoolimata meie kooli väikesusest on Vaike leidnud palju pärleid, keda lihvida konkurssidele või erialapäevadele, sageli väga tulemusrikkalt. Nüüdseks on mitmed tema õpilased juba ise õpetajad, aga ka helikujundajad, disainerid ja erinevate erialade tudengid.

Vaike on ennast täiendanud klaveriõpetajate suvekoolides ja iseseisvalt. Oma õpilastele on ta olnud eredaks

Vaike Väljamäe EML tänupreemia üleandmisel. Foto: EML

eeskujuks nii õpetaja kui inimesena.

Iga kool tunneb uhkust sellise kuldaväärt õpetaja olemasolust!

Tiia Soomre
muusikakooli direktor

Ühe koolimaja ehitamise lugu Häädemeestel

21. oktoobril 1887 annab vallavanem teada, et õigeusu koolimaja, mis ehitatud 1855 on juba vana ning ruum kasin, mistõttu tuleks ehitada uus koolimaja. Volikogu leiab, et uue ehitus tuleb küll ette võtta, aga seni vana koolimaja parandada, et lapsed koolis saaksid käia. 3. märtsil 1888 uuesti koolimaja ehitus arutlusel: vald on taotlenud riigimetsast poole hinnaga puumaterjali ning nüüd antud teada, et Laiksaare kroonumetsast on palke lubatud. Volikogu otsustab, et puude raiumine tehakse kogu valla meeste kohuseks, väljavedu aga krundiomanike kohuseks, kes igaüks peab välja vedama 3 palki. 9. veebruaril 1889 selgub, et poole hinnaga saab vald 320 palki, 250 latti ning 2 kupitsat sindlipuid. Volikogu teeb puude raiumise maatameeste kohuseks, makstes neile 50 kop päevas, väljaveo peremeeste ja krundiomanike kohuseks, makstes 1 rbl päeva eest (hil-

jem rehkendatakse kokku, et need tööd läksid maksma 319 rbl 75 kop). 21. aprillil 1889 selgub, et palgid on metsast välja veetud ja volikogu leiab, et ehitus tuleb kiiresti ette võtta, et maja sügiseks katuse alla saaks kui ka täiesti valmis ei peaks jõudma. Selleks otsustatakse Häädemeeste luteri ja õigeusu ning Saarde luteri ja Kilindi õigeusu kirikutes kaks korda lasta kuulutada, et ehitus välja antakse ning meistrid kaupsaaksid tegema tulla. 1. juunil 1889 vallamajas ehituse väljapakkumine: koolimaja peab tulema mõõtudes 4½ x 8 silda, ruumide kõrgus 9½ jalga, vene nurkadega poole kelbaga hoone. Kohal meistrid Johan Linkmaa Tali vallast ning Peet Kalbus Orajõelt, kes kumbki küsib 400 rbl ehituse eest. Volikogu peab hinda liiga kõrgeks ning otsustab esialgu sellel aastal ehituse seisma panna, küll aga palgid lasta ära tahuda ning need varjule panna. Siiski asutakse

pikemale läbirääkimisele Peet Kalbusega, kes nõustub viimaks koolimaja 30. septembriks 325 rbl eest katuse alla ehitama. Ahjude tegemine ning lae panek ja uste-akende valmistamine ei jää Kalbuse hooleks. Küll peab ta maja ette ja taha tegema trepikoja, neist üks palkoni moodi. 7. oktoobril 1889 võetakse Peet Kalbuse ehitatud hoone vastu, tööd leitakse hästi tehtud olema, ühe väikese puuduse kõrvaldamiseks peetakse esialgu tasust 15 rbl kinni. 1. märtsil 1890 antakse välja koolimaja sisemise ehituse tööd: põrandate, lagede, akende-uste, ahjude jms tegemine, aga ka 14 koolilaua, tahvli ja õpetaja kantsli tegemine. Kõik peab valmis olema mihklipäevaks 29. septembriks 1890. Kohal 7 ehitusmeistrit, vähempakkumine algab 700 rbl. Töö saab vähima hinna 368 rbl pakkunud Mart Allikas Orajõelt. Hiljem paar tööd juurde, mille eest lisaks veel 18 rbl. 10. oktoobril 1890

Häädemeeste kunagine koolimaja 1986. aastal (sel ajal korterid). Foto: Häädemeeste Muuseum

on uus koolimaja täiesti valmis ning võetakse pretensioonideta vastu. Samal päeval müüakse vana koolimaja oksjonil: 51 rbl eest ostab selle Taavet Martin-

son, vana koolimaja peab ära veetud olema 23. aprilliks 1891. Samal päeval otsustatakse ka, et koolimaja juurde tuleb teha kahe kambriga peldik, mille

ehitab 9 rbl eest samuti Mart Allikas.

Hanno Talving
Eesti Vabaõhumuuseumi teadur

SÜNDMUSED OKTOOBRI JA NOVEMBRIS

- Oktoobris** Häädemeeste muuseumis näitus „Läbi ajaloo meie tuntud inimesi“
- 07.10** Pärnu maakoolide meistrivõistlused, Sügiskross Joulumäel
- 10.10** Pillimeeste päev Tahkuranna koolis
- 07.-16.10** Täiskasvanud õppija nädal Uulu Raamatukogus
- 12.10** mälumäng Häädemeeste Seltsimajas kell 18
- 13.10** kinoõhtu Treimani Rahvamajas kell 19 - „Viimased“
- 21.10** Koduloolaste klubiõhtu AJARADADEL kell 18 Uulu Raamatukogus
- 20.10** kinoõhtu Treimani Rahvamajas kell 19 - „O2“
- 20.10** Ettelugemispäev Võiste Raamatukogus koos Tahkuranna Lasteaia lastega, raamatunäitus „Rannarahvas eesti kirjanduses“
- 20.-30.10** Raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus!“ Uulu Raamatukogus ja Võiste Raamatukogus:
- 21.10** Pärastlõunane koosviibimine teemal „Vana foto jutustab...“ Oma fotokogusid tutvustab koduloolane Henn Saar Võiste Raamatukogus kell 14
- 22.10** Häädemeeste Raamatukogus Eesti Raamatu päev
- 23.-25.10** DG Academy disc golfi võistlus Joulumäel
- 25.10** Digitaalse väljaande „Mõnda Tahkuranna hariduselust“ tutvustamine sotsiaalmeedia kanalites.
- alates 9.11** Häädemeeste muuseumis näitus „Surju-Laiksaare-Orajõe raudtee“
- 05.11** Perepäev Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis
- 06.11** Sügissimman Treimanis
- 07.11** Salongiõhtu Tahku Tares
- 8.11** Joulumäe 36. metsajooks ja tervisekäimine, Joulumäe 8. meistrivõistlused
- 9.-14.11** Põhjamaade kirjanduse nädal Uulu Raamatukogus
- 10.11** Metsapoole Põhikooli sünnipäev
- 18.11** K Koduloolaste klubiõhtu AJARADADEL kell 18 Uulu Raamatukogus

LISAINFORMATSIOON
valla kodulehel kalendris või küsige kultuurinõunik
Aire Kallas-Maddisonilt tel 5358 5406 või
aire.kallasmaddison@haademeeste.ee

SHINDO
VENITUSTUND
KL. 19.00

ALATES OKTOOBRIST IGAL NELJAPÄEVAL

Shin do on südame tee.

Vabastades emotsionaalsed ja füüsilised pinged kehas leiame taas tasakaalu!

UULU KULTUURI- JA SPORDIKESKUS

E-post: laag@suursild@gmail.com
telefon: 51923784

PUURKAEVUDE JA MAASOOJUS PUURAUKUDE PUURIMINE, PROJEKTEERIMINE NING HOOLDUS.

VEE- JA KANALISATSIOONITORUSTIKU RAJAMINE, REOVEEMAHUTITE, SEPTIKUTE, BIOPUHASTITE, SÜVAVEEPUMPADE JA VEEFILTRITE PAIGALDUS, HOOLDUS, MÜÜK.

+ 372 55 694 310 info@puurvesi.ee
www.puurvesi.ee

TÄISKASVANUTE RÜHMATRENNID:

T 18.15 - 19.30 - JOOGA (Kai Siidirätsep)
K 18.00 - 19.00 - JÕUSAALI RINGTREENING (Egle Vutt)
N 11.00 - 12.00 - JOOGA eakatele (Kai Siidirätsep)
N 17.30 - 18.30 - HOPA TRENN (Lucia Ašmarina)
R 17.00 - 18.00 - STRONG (Egle Vutt)

INFO: Egle Vutt, tel 58068636, egle.vutt@haademeeste.ee

LÕHUTUD PLIIDI- JA AHJUPUUDE MÜÜK KOOS VEAGA.

Telefon 5347 0723 / OÜ Mardi Metsatalu

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja maaküttesüsteemide rajamine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute, veesüsteemide müük ja paigaldus.

Lisainfo 5021279 (Sven) / 5269604 (Ardo)
www.puurkaevumeistrid.ee

SOOVIN RENTIDA

garaaži/laopinda Uulu lähiumbruses.

Tel 5341 4291

POTTSEPATÖÖD

Kutsetunnistusega pottsepp pakub kvaliteetset pottsepateenust.

AHJUD, PLIIDID, SOEMÜÜRID.

Tel. 5650 0162

Elektritõukerattal sõites ärge unustage ohutust!

Viimasel ajal on sagenenud teatud selle kohta, et elektritõukerattastega sõidetakse autoteel, kihutatakse ootamatult ülekäigurajale, sõidetakse mitmekesi ühe rattaga, ohustatakse jalutajaid või tehakse muid liiklusohutikke manöövreid.

Hea tõukerattur, palun jälgige liiklust hoolega ning arvesta enda ja teiste ohutusega! Vanematele paneme südamele – kui ostate oma lapsele tõukeratta, palun selgitage, kuidas sellega tänaval käituma peab, ning veenduge, et teie õpetuse järgi ka toimitakse.

Ohutut liiklemist!

Elektritõukerattaga liiklemise hea tava

*** Enne elektritõukerattaga sõitma asumist**

- tutvutakse sõiduki kasutusjuhendiga;
- õpitakse sellega sõitma liiklusele suletud alal.

*** Kontrollitakse, et elektritõukeratas on tehniliselt korras**

- signaalkell või muu helisignaalseade töötab,
- pidurid on korras,
- ees on valge ja taga punane tuli ja helkurid,
- aku on täis.

*** Tehakse end liikluses nähtavaks**

- kasutatakse tulesid ka valgel ajal, sõites kantakse erksavärvilisi riideid ning pimedal ajal lisatakse riidele helkur;
- mõeldakse teekond läbi.

*** Elektritõukerattaga sõites**

- sõidetakse üksinda;

- kantakse kiivrit;
- alla 16-aastastele on kiivri kandmine kohustuslik;
- liigeldakse kergliiklusteel ehk jalgratta- ja jalgteel, jalgrattateel, jalgteel ning kõnniteel;
- teel paiknetakse alati paremas servas ja möödutakse teistest liiklejatest vasakult poolt;
- valitakse tee- ja liiklusoludega sobiv sõidukiirus ning arvestatakse ootamatuste ja ohtudega (näiteks kõrged äärekivid, augud tees, libedus);
- märgatakse teisi liiklejaid ja arvestatakse, et nad võivad käituda ettearvamatult;
- möödutakse jalakäijast jalakäija kiirusega piisavalt kaugelt.

*** Elektritõukerattaga ristmikule lähenedes**

- võetakse hoog aegsasti maha, jäädakse seisma, vaadatakse ja veendutakse, et autosid ei lähene või nad on seisma jäänud;
- ületatakse tee jalakäija kiirusega sõites;
- tullakse enne raudteeülekäigukohta sõidukilt maha ning ületatakse raudtee sõidukit käekõrval lükates.

*** Elektritõukerattaga sõitu lõpetades**

- pargitakse sõiduk nii, et see ei jää teistele liiklejatele ette;
- kõnnitee äärde parkides jäetakse jalakäijale möödumiseks vaba ruumi vähemalt 1,5 m.

Allikas: maanteeamet

26. oktoober - 30. oktoober 2020
T.A.N.K.
VANAPABERI KOGUMISE KAMPAANIA

VÄÄRTUSLIK VANAPABER

SAAB VANAST PABERIST UUS

SUUNAD JÄÄTMED RINGLUSSE

PAIKRE

KOGUTUD VANAPABER PEAB OLEMA KUIV JA SORTEERITUD NING PUHASTATUD MUUST PRÜGIST.
TOO VANAPABER MEILE!
10 PARIMALE KOGUJALE AUHINNAD

UULUS VÕTAME VANAPABERIT VASTU UULU KULTUURI JA SPORDIKESKUSES
E-R KELLA 12.00-17.00
TAHKURANNA KOOLIMAJAS KOKKULEPPEL PERSONALIGA
LISAINFOT KÜSI NOORSOOTÖJUHIILT
Tel 5204633

Metalli müük ja tellimine

LÄÄNE METALL

helista **56 242 882** kirjuta **laanemetall@gmail.com**

Häädemeeste Huvikeskus kutsub

MÄLUMÄNGU UUS HOOAEG!

ESIMENE MÄNG TOIMUB
12. OKTOOBRI
KELL 18.00

!!! SELGITAME VÄLJA EELMISE HOOAJA ÜLDVÕITJA !!!
VÕISTKONNAD VÕIVAD OLLA 1-4 LIKMEISED

Lisainfo telefonil 555 93 118 või
huvikeskus@haademeeste.ee

Toetab:

Praktilisi juhiseid väärkohtlemise märkamisel spordis

Uue kooliaasta ning treeninghooaja alguses tuleb meelde, kuidas spordiorganisatsioon, organisatsiooni juhid ning enda töös lastega kokku puutuvad spetsialistid spordivaldkonnas aeg-ajalt esile kerkivate noorte ja laste väärkohtlemise juhtumitel reageerima peaksid. Hea juhtimise tava spordiorganisatsioonis ütleb, et spordiorganisatsioon järgib rahvusvaheliselt ja siseriiklikult tunnustatud eetilise käitumise põhimõtteid ja reegleid. Treenerite eetikakoodeksi järgi peab treener austama kõigi treenitavate eneseväärikust, tunnustama igat panust ning õigust olla sõnaliselt, füüsiliselt ja seksuaalselt ahistamata ning ära kasutamata.

Turvaline sport tähendab sellist sportlikku keskkonda, mida iseloomustavad lugupidamine, õiglus ja igasuguse tahtliku vägivalda puudumine sportlaste suhtes.

Usume ja loodame, et sport on kõigi laste, noorte, vanemate, treenerite, kohtunike jt seotud inimeste jaoks rõõmutoov. Tahame laste ja noorte arengut ja heaolu kahjustavaid vaimse, füüsilise, seksuaalse väärkohtlemise juhtumeid ennetada. Ometi, kui midagi sellist juhtub, on täiskasvanute vastutus ning kohustus reageerida viisil, mis kannatanu ning seotud osapoolte jaoks tekitatud kahjusid vähendab, aitab turvatunnet taastada ning ei taasohvrista neid, kelle jaoks juhtunust rääkimine peab tähendama olukorrast väljapääsu ning väärkohtlemise lõppemist.

- Küllalt sageli kujuneb väärkäitumine aegamisi, selleks sobivad teed rajades, kannatanut mõjutades – see on teadlik vägivalda kasutamine, ka sõnaline, vaimne, psühholoogiline.
- See on võimalik, kui kõrvalseisjad ning märkajad ei sekku, ei reageeri, ei peegelda toimepanijale, et tema käitumine on sobimatu.
- Kannatanule annab sobimatule käitumisele mitte reageerimine sõnumi, et see käitumine kiidetakse heaks teiste täiskasvanute (treenerid, lapsevanemad) või ka laste/noorte (trennikaaslasted) poolt. See annab sõnumi, et ta ei ole rohkemat väärt, või suunab ohvrikslangemist enda jaoks ratsionaalselt põhjendama.

Esimesed sammud tegutsemiseks, kui märkad väärkohtlemist

- Laps ei pruugi väärkohtlemisest esialgu aru saada ning hiljem ei oska või julge ta alati sellest rääkida. Väärkohtlemise juhtumite (vt „Väärkohtlemise ennetamine spordis. Käsiraamat“ (2019)) ja kahtluse korral on lastekaitseasutusest tulenevalt kohustus teavitada hädaohus lapsest (alla 18-aastane) hädaabinumbri 112, abivajavast lapsest 116 111 (lisainfo www.lasteabi.ee) või lastekaitsetöötajat.
- Kõige olulisem on hetk, kui laps proovib rääkida, et temaga on midagi juhtunud.
- Kui näed, et lapsel on mure, julgusta teda rääkima juhtunust oma sõnadega.
- Kuula last tähelepanelikult. Tunnusta teda loo rääkimise eest.
- Ütle lapsele, et ta pole juhtunud süüdi.
- Usu last. Sageli võib lapse väärkohtleja olla talle tuttav inimene, pereliige, naaber või sõber. Laps ei pruugi alati aru saada, et ta oli ahistamise või kiutamise ohver.
- Ära sea lapse ütlusi kahtluse alla: see võib takistada last tõesid ütlusi andmast, pannes ta arvama, et keegi teda nagunii ei usu.

- Väldi toimepanija halvustamisest lapse ees – see võib olla isik, kellest ohver tõeliselt hoolib. Kuigi väärkohtlemine tuleb hukka mõista, võib lapse ees tema lähedase halvustamine väärkohtlemise mõju veelgi süvendada.
- Lastele tuleb teada anda, et sõbra väärkohtlemisest rääkimine ei too talle kaasa kiusu ega stigmatiseerimist (nt kõrvalejäämine võistlustelt, suhtumise muutus treenerite poolt jms).
- Põrdu vajalike inimeste poole, et laps kiirelt abi saaks! Helista hädaabinumbri 112, teata kohalikule omavalitsuse lastekaitsetöötajale või pea nõu helistades 116 111.

Spordiorganisatsiooni tegevused, kui väärkohtlemine on aset leidnud

- Ole teadlik, et lapse ütlustes kahtleva või süüdistava käitumise ning hoiakutega võid põhjustada teisest ohvristumist kannatanule ning tema perele, samuti kannatanu trennikaaslastele. Lähtu teadmistest, et laste väärkohtlemine on lapse füüsilist ja psüühilist heaolu alandav käitumine, mis seab ohtu tema arengu ja tervisliku seisundi.
- Kaasa vajadusel lastekaitse spetsialiste või ohvriabi (kriisiabi telefon 116 006).
- Paku tuge teistele organisatsiooni lastele ja noortele ning lapsevanematele, kes võivad juhtunust mõjutatud olla ning vajavad võimalust olla ärakuulatud, saada psühholoogilist nõustamist ning teadmisi väärkohtlemise mehhanismide kohta.
- Paku organisatsiooniga seotud toimepanijale võimalust enda seisukohta jagada ning olla ära kuulatud (juhtkonna poolt). Jaga infot abivõimaluste kohta vägivaldse käitumise ennetamiseks ning võimalike seksuaalkäitumise probleemide korral abi küsimiseks.
- Taga kõigi organisatsiooniga seotud inimeste – nii laste kui täiskasvanute – turvalisus. Korralda töö nii, et väärkohtlemises kahtlustatav ei seaks ohtu laste ja noorte turvalisust. Vastavad reeglid on organisatsioonis kokkulepitud ning kõigile eelnevalt teada.
- Võimaliku väärkohtlemise toimepanija töölt eemaloleku põhjendamisel ole diskreetne, sest nii kaitses ohvrite privaatsust. Eemaloleku põhjendamisel võid viidata isiku ajutisele või alalisele piirangule (sh Lasteks § 20 tulenevale keelule) organisatsioonis töötada.

Mida saad teha väärkohtlemise ennetamiseks spordis?

- Koosta asutusepõhised käitumisjuhised väärkohtlemise juhtumi korral käitumiseks, aruta need läbi ning tutvusta kõigile töötajatele.

- » Sõnasta sportlase heaolu ülima väärtusena: kõikidel sportlastel on õigus lugupidavale kohtlemisele ja kaitssele vägivalda eest.
- » Sõnasta kokkulepe ning selgitus, mida loetakse soovimatuks, lubamatuks ning reegleid rikkuvaks käitumiseks ja millised on tagajärjed (nt väljaspool trenniaega koosviibimise reeglid), detailne reageerimissüsteem (kuidas reageeritakse teatele, kaebusele, edasisuunamise mehhanismid, vahendamine); kes vastutab elluviimise eest.
- Järgi lastekaitseasutusest tulenevat lastega töötamise piirangu nõuet (Lasteks § 20).
- Lepi kokku usaldusisikud, kelle poole väärkohtlemise kahtluse korral nii lapsed, lapsevanemad kui töötajad saaksid pöörduda. Usaldusisiku puudumisel tutvustan teisi abiteenuseid nagu lasteabitelefoni 116 111 ja hädaabinumber 112.
- Korralda ise või võimalda treeneritel jt osaleda lastekaitse, laste arengu ja heaolu ning väärkohtlemise ennetamise teemasid käsitlevatel koolitustel. Temaatilise koolituse tellimiseks pöördu info@antidoping.ee.
- Ole teadlik abivõimalustest: kuhu laste väärkohtlemise kahtluse korral pöörduda, konsulteerida ning nõu küsida.
- Jaga organisatsioonis, sh treeneritele, lastele ja noortele kui ka lapsevanematele teadaolevaid ennetusmaterjale (sh videoklippe) ning hoiu abivõimaluste info (nt usaldusisiku kontakttelefon, lasteabitelefoni 116 111 plakat või banner) nähtaval kohal.

Tähtsad lingid:

- Laste väärkohtlemine spordis – temaatiline veebileht
- Rahvusvahelise koolitusseminari „Terve spordi eest. Väärkohtlemise ennetamine spordis“ ettekannete videosalvestus ning ettekanded
- Laste väärkohtlemise ennetamise käsiraamat eesti ja vene keeles
- Loe ennetavalt väärkohtlemise märkide kohta.
- 2020. aastal liitus Eesti Julge rääkida! („Start To Talk“) liikumisega, mis juhib tähelepanu laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamisele spordis.
- „Julge rääkida!“ Euroopa Nõukogu kampaaniaveeb.
- „Julge rääkida!“ videoklipp
- „Liikumine ja sport“ nr 18/2019, nr 16/2018 temaatilised artiklid.
- Lastemaja tutvustus. Lastemaja (asukohaga Tallinnas, Tartus Jõhvis) poole saavad pöörduda kõik, kellel on lapse seksuaalse väärkohtlemise kahtlus või teave – laps ise, pereliikmed, eestkostja, KOV, politsei ja ka teised asutused ja spetsialistid. Teenus: ärakuulamine (videosalvestus), abivajaduse hindamine, psühholoogiline nõustamine, järelnõustamine lapsesõbralikus ja lapse heaolu arvestavas keskkonnas. info@lastemaja.ee, +372 5361 1602.
- Lastebi.ee: kui vajad lapsega seotud teemal nõu, helista 116 111. Sul on võimalus konsulteerida ka anonüümselt 24/7 eesti, vene ja inglise keeles.

Eesti Antidoping- ja Spordieetika Sihtasutus, Eesti Olümpiakomitee, Justiitsministeerium, Kultuuriministeerium, SA Noored Olümpiale, Sotsiaalkindlustusamet, Spordikoolituse ja -Teabe Sihtasutus

Proovi midagi uut!

RULLvenitused QIGONG SHINDO

Ida meditsiin algajatele

treeningud ja loengusari algavad OKTOOBRIIS

Esmaspäev, kolmapäev 12.00, 19.15

UULU KULTUURI- JA SPORDIKESKUSES

[eeleregistreerimine:](mailto:eeleregistreerimine@theraapia5.com)
www.theraapia5.com fb

tiina.hindrichson@gmail.com 51908805 Tiina Hindrichson

ANREKA OÜ • Naha- ja karusnahatööd

Rõivaste parandus • ÕMBLUSTÖÖD

*** RÕIVASTE PARANDUS**
*** ÕMBLUSTÖÖD**
(naha ja karusnaha tööd)

Kui Sul on idee aga puudub teostaja – võta julgelt ühendust!

Telefon **+372 5346 0705**
e-post: anreka13@gmail.com
Lohu tee1 Lepaküla, Häädemeeste vald, Pärnumaa

KUTSIKAKOOL VÕISTES

TRÉNINGUD VÕISTE OLMEHOONE MURUPLATSIL

ALUSTAME 7. SEPTEMBRIL KELL 18
Registreeri www.treenikoera.ee
või helista tel 5194 9085

WWW.TREENIKOERA.EE PLATINUM www.korraldajad.ee shiningpet www.vinget.ee PetMarket

Õnnitleme oktoobrikuu sünnipäevalapsi!

*Raasuke rahu ja piisavalt õnne,
rohkesti päikest täna ja homme!*

24.10	FEODOR LEINASAAR	99	Jaagupi küla
1.10	SALME TERREPERSON	90	Häädemeeste alevik
9.10	ILSE KESKÜLA	90	Treimani küla
14.10	MARIYA MEMI	90	Reiu küla
27.10	JUTA TALTS	89	Massiaru küla
18.10	LINDA KUKK	87	Orajõe küla
5.10	NEEME-JOHANN HOLM	86	Laadi küla
27.10	ELLA KOLLA	86	Laadi küla
21.10	LAINES SUUR	85	Uulu küla
12.10	URVE KASK	84	Leina küla
18.10	ELLI LIHTNE	84	Rannametsa küla
27.10	SVETLANA MOKHNACHEVA	84	Reiu küla
14.10	VILLU RANDVA	83	Pulgoja küla
7.10	LUULE TOOM	82	Tahkuranna küla
16.10	AHTO JÜRIVETE	82	Arumetsa küla
19.10	MAIE MANNER	82	Penu küla
4.10	MAIMU KÖSTER	81	Laadi küla
5.10	HELLE-MAI MÄNNI	81	Sooküla
15.10	LINDA ORAV	81	Massiaru küla
16.10	INGE ADAMSON	81	Jaagupi küla
20.10	VIRVE KURM	80	Lepaküla
26.10	HELDUR STIMMER	80	Võiste alevik
27.10	ELVI VAIK	80	Ikla küla
19.10	HELJU SOMMER	75	Uulu küla
21.10	JUTA SINIMÄE	75	Lepaküla
5.10	KALLE ORAV	70	Häädemeeste alevik
11.10	VIRVE ROONURM	70	Võiste alevik
11.10	JÜRI TÜRNI	70	Uulu küla
16.10	ANNE LAHESOO	70	Leina küla
19.10	NATALJA SAAT	70	Uulu küla
20.10	NINA TYULYAEVA	70	Reiu küla
22.10	PEETER MANDRIBAS	70	Võiste alevik
28.10	HARRI KUUSIK	70	
30.10	MARIANNE KOSTAMO	70	Rannametsa küla
30.10	JÜRI KURM	70	Majaka küla
31.10	REET SAI	70	Mereküla
16.10	RITVA HELENA MÄKELÄ	65	Mereküla
18.10	GRISTA MERIRAND	65	Leina küla
26.10	MEELI HANSON	65	Häädemeeste alevik
1.10	RAUL TAMME	60	Sooküla
7.10	REET PÄRTLAS	60	Majaka küla
7.10	MARGUS GRANT	60	Võidu küla
10.10	TÕNU ARUMÄE	60	Arumetsa küla
10.10	ÜLLE RAAP	60	Soometsa küla
14.10	REIN REILSON	60	Uulu küla
17.10	MANIVELD KADAJA	60	Krundiküla
22.10	ANDRUS TOOMLA	60	Metsaküla
25.10	MAIE GENTALEN	60	Võidu küla

Vallaelanike soovil on avaldatud ka sünnipäevalapse elukoht küla täpsusega. Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil tiu.sommer@haademeeste.ee ja toomas.abel@haademeeste.ee või telefonidel 444 8897 ja 446 4175 või 508 9266 ja 5819 0592 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

TOIMETUS

Väljaandja ja toimetus: Häädemeeste Vallavalitsus
Toimetajad: Tiiu Sommer ja Toomas Abel
Telefon 444 8897 või 446 4175
e-kiri: tiu.sommer@haademeeste.ee või toomas.abel@haademeeste.ee

Postiaadress: Ajaleht "Liiviranna"
Pargi tee 1 Uulu, Häädemeeste vald 86502, Pärnumaa
Küljendus ja trükk: Hansaprint OÜ
Tiraaž 2120 eksemplari

VALLAMAJA: 444 8890 ja 5335 8992,
haademeeste@haademeeste.ee
Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma
hiljemalt eelneva kuu 28. kuupäevaks.

E. E. FOREST

pakub võsa lõikust giljotiiniga ja teostab raie töid.

Lisaks ka kaeve- ja planeerimistööd
roomikekskavaatoriga.

Lisainfo 5850 4050, 523 1051

KES TEEB KAEVU?

- puurkaevude puurimine ja puhastamine
- maasoojuskaevude puurimine
- süvaveepumpade ja septikute paigaldus
- vee- ja kanalisatsioonitööd

Teostame töid ka koostöös hajaasustuse programmiga

BALTIPUURKAEV OÜ
www.baltipuurkaev.ee
tel. 521 7415 504 2999

IN MEMORIAM

UNO EESNURM
15.09.1933 – 26.09.2020

Siis saab elu igavikuks, kui on ära mindud...
Doris Kareva

Hea teekaaslane Uno!

Erakordselt soe sügispäev võttis Sul käest ja viis Sind endaga kaasa sinna, kust enam tagasiteed ei ole... Sinule antud aastad eluraamatus olid otsa saanud.

Suure osa teadmisi meie kodupaiga ajaloost võtsid Sa endaga kaasa, aga õnneks sai Sinu abiga ka paljud minevikus toimunud sündmused ja mälestused kirja pandud. Juba maast madalast tundsid huvi meie Tahkuranna-Võiste kandi ajaloo kohta ja talletasid kõik esivanemate jutud oma mälli. Kui keegi vajas abi fotol mõne maja, inimese või sündmuse tuvastamiseks, siis pöörduti ikka Sinu poole, Uno! Sinu teadmiste pagas oli tõesti ammendamatu.

Kuigi viimastel aastatel Sinu tervis enam meie hulka raamatukokku ei lubanud tulla, oli meil teadmine, et Unole helistades saab ikka küsimustele vastuse. Harvad ei olnud ka juhud kui koduloohuvilised leidsid tee Sinu koju ja siis jätkus juttu kauemaks...

Aitäh Sulle, Uno, et jagasid meiega oma teadmisi siitkandi mineviku elust ja olust ning eriti hindamatu oli Sinu abi ajalooühiku „Tahkurannast läbi aegade” valmimisel. Head teed!

*Võiste Raamatukogu juures tegutsevate
koduloohuviliste nimel*
Ülle
Võiste Raamatukogust

MÄLESTAME LAHKUNUID

ASTA PIHLASTE

14.02.1933 – 05.09.2020 Võiste alevik

HEINI ERMANIS

28.10.1955 – 08.09.2020 Kabli küla

KRISTJAN KIVISELG

12.05.1984 – 16.09.2020 Uulu küla

ENDEL LOOSAAR

15.10.1954 – 23.09.2020 Reiu küla

UNO EESNURM

15.09.1933 – 26.09.2020 Võiste alevik

ENN HOLLAND

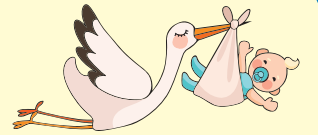
11.05.1954 – 27.09.2020 Võiste alevik

ANTS LAATS

04.12.1945 – 30.09.2020 Häädemeeste alevik

Õnnitleme noori peresid

JOHANNES KASARI

Ema Tene Johanson, isa Rain Kasari

17.08.2020

LISEE LEMMIK

Ema Nele Lemmik, isa Lauri Lemmik

07.09.2020

MAIRO MAAL

Ema Relika Maal, isa Hannes Maal

13.09.2020

**TULE
JUUKSURISSE!**

Broneeri aeg ette: 5397 8597

Juuksur: Elme Eeskivi

Pargi tee 3, Uulu

AUTOVARUOSAD

KAISER AUTO OÜ'st

HEA HIND JA VARUOSADE TRANSPORT
HÄÄDEMEESTELE TASUTA

TEL: +37257704098

E-MAIL: KAISER@PREFIX.EE

AIAMAJADE, KUURIDE, TERRASSIDE JA PIIRDEAEDADE EHITUS

INFO Tel. 5575681

KOGUDUSTE TEATED

Jumalateenistused õigeusu kirikutes

Häädemeestel:

25. oktoobril kell 15.00 Õhtuteenistus

14. novembril kell 10.00 Liturgia. Surnute mälestamise püha

Urissaares:

8. novembril kell 15.00 Surnute mälestamise püha

Treimanis:

17. oktoobril kell 11.00 Liturgia. Lõikustänapüha

15. novembril kell 15.00 Surnute mälestamise püha

Tahkurannas:

31. oktoobril kell 11.00 Liturgia. Lõikustänapüha

22. novembril kell 15.00 Surnute mälestamise püha